

اجلاس مارس ۲۰۰۸ شورای حکام

قبل از برگزاری اجلاس مارس ۲۰۰۸ شورای حکام، شاهد تحولات بسیار مهمی در دو عرصه سیاسی و فنی می باشیم. در ۹ آذر ۱۳۸۶ (۲۰۰۷/۱۱/۳۰) دبیر جدید شورای عالی امنیت ملی با سولانا در لندن دیدار و مذاکره کرد. دکتر جلیلی پس از مذاکرات گفت: گفتگوهای مفصل و طولانی با سولانا داشتیم. این مذاکرات بر مبنای رویکر ماست که در کنار آژانس از هرگونه همکاری و مذاکره سازنده استقبال می کنیم. ما به یک چارچوب برای مذاکرات و حل اختلافات نیاز داریم و فکر میکنیم NPT و آژانس بهترین چارچوب هستند. دکتر جلیلی همچنین از طرح ایده همکای های مشترک در زمینه های دموکراسی، امنیت، انرژی و اقتصاد و همچنین ایده های هسته ای در مذاکره با سولانا خبر داد و گفت: در بحث هسته ای، پیشنهاد ایران در سه محور همکاری های مشترک برای خلع سلاح، مقابله با اشاعه سلاح های هسته ای و استفاده صلح آمیز از انرژی هسته ای ارائه گردید. وی تأکید کرد که سه اصل دفاع از حقوق ملت ایران به عنوان عضو NPT، انجام تکالیف در چارچوب NPT و همکاری در چارچوب موضوعاتی که می تواند در این بحث مورد استفاده قرار گیرد، مورد تأکید قرار گرفت. دکتر جلیلی همچنین در واکنش به اظهارات سولانا که مذاکرات را ناامید کننده خوانده بود، گفت: این که ما از حقوق ملت ایران دفاع می کنیم و این موضوع باعث ناامیدی دیگران می شود، تقصیر ما نیست.

در ۲۱ دی ۱۳۸۶ (۲۰۰۸/۱/۱۱) نیز آقای البرادعی سفر دو روزه ای را به ایران انجام داد و با مقام معظم رهبری و مقامات ارشد نظام دیدار و گفتگو نمود و در خصوص تسریع حل و فصل سائر موضوعات باقی مانده تفاهم به عمل آمد. در این دیدارها، پیشرفت اجرای برنامه کاری برای حل و فصل موضوعات باقی مانده مورد توجه قرار گرفت و دو طرف موافقت کردند که برنامه کاری (سه موضوع باقی مانده) ظرف یک ماه اجراء شود. ایران همچنین اطلاعاتی را در خصوص فعالیت های تحقیق و توسعه پیرامون نسل جدیدی از سانتریفیوژها به تیم آژانس ارائه نمود.

در ۹ بهمن ۱۳۸۶ (۲۰۰۸/۱/۲۹) سوخت اتمی نیروگاه بوشهر به صورت کامل ارسال گردید. راه اندازی نیروگاه اتمی بوشهر، بارها به دلیل فشارهای سیاسی آمریکا و برخی کشورهای غربی به تأخیر افتاد. با شروع بحران در موضوع هسته ای ایران با نیت سیاسی چند کشور، تحقق این هدف در هاله ای از ابهام فرورفت و موج جدیدی از فشارها بر روسیه وارد شد. با اتخاذ سیاست های درست که نتایج آن چیزی جز اثبات صلح آمیز بودن برنامه هسته ای ایران بر همگان نبود، مبانی اقدامات سیاسی این کشورها برای اعمال فشار بر ایران فرو ریخت. روسیه بالأخره تصمیم به حمل سوخت هسته ای نیروگاه بوشهر و راه اندازی آن گرفت. حمل سوخت بوشهر در تاریخ ۹ بهمن ماه ۱۳۸۶ کامل شد و بنابر اعام مقامات روسی و مقامات سازمان انرژی اتمی کشورمان، این نیروگاه در سال ۱۳۸۸ راه اندازی خواهد شد و خواهد توانست برق هسته ای وارد مدار برق کشور

نماید. از اینرو، کشورمان سی و یکمین کشوری خواهد بود که به تولید برق هسته ای می پردازد. این تحول بسیار عمده ای به شمار می رود و حاوی پیام های متعددی است: برنامه هسته ای ایران صلح آمیز است و هیچ جای نگرانی از آن وجود ندارد. هدف ایران از پیگیری برنامه هسته ای، تولید برق هسته ای است. آمریکا و یکی دو کشور غربی در اعمال فشار بر ایران و پیگیری اهداف خود با موانع جدی روبرو هستند. این دستاورد، جز با ایستادگی و مقاومت منطقی و اتخاذ سیاست های صحیح دولت نهم محقق نمی شد.

تحول بسیار مهمی که قبل از این اجلاس روی داد، حل و فصل تمامی شش موضوع باقی مانده برابر برنامه کاری بود. مدیرکل آژانس در گزارش ۳ اسفند ۱۳۸۶ (۲۰۰۸/۲/۲۲) خود، مختومه نمودن کلیه موضوعات باقی مانده و اثبات حقانیت ملت ایران و پیروزی و دستاورد بزرگ آن را اعلام نمود. بسته شدن سه موضوع منشأ آلودگی در یکی از تجهیزات یک دانشگاه فنی، پلونیوم، معدن گچین و در واقع بسته شدن شش موضوع باقی مانده طبق برنامه کاری، در گزارش مدیرکل آژانس که به اجلاس مارس ۲۰۰۸ شورای حکام نیز ارائه گردید اعلام شد. سه موضوع باقی مانده به شرح زیر بودند:

- منشأ آلودگی در یکی از تجهیزات یک دانشگاه فنی: موضوع باقی مانده بعدی، منشأ آلودگی در یکی از تجهیزات یک دانشگاه فنی در تهران بود که آمریکا از آن به عنوان یک نگرانی جدی نام می برد. نماینده آمریکا در اجلاس نوامبر ۲۰۰۶ شورای حکام در این خصوص اظهار داشت: «یکی دیگر از مشکلات جدی موجود، وجود ذرات اورانیوم با غنای بالا در یک دانشگاه فنی است.»^۱ مدیرکل آژانس در گزارش فوریه ۲۰۰۸ خود، این موضوع را مختومه اعلام کرد و اظهار داشت: «آژانس قادر بوده است جمعبندی نماید که پاسخ های ارائه شده توسط ایران، بر طبق برنامه کاری با یافته های آن ناسازگار نیستند. بنابراین، آژانس در نظر می گیرد که این موضوع دیگر یک موضوع باقی مانده نمی باشد.»^۲

- پلونیوم ۲۱۰: موضوع باقی مانده پنجم، پلونیوم ۲۱۰ بود. آمریکا در اجلاس های شورای حکام با ارائه مطالب انحرافی از پلونیوم ۲۱۰ به عنوان ماده ای در ساخت سلاح هسته ای یاد می کرد. نماینده این کشور در اجلاس مارس ۲۰۰۴ شورای حکام اظهار داشت: «ایران آزمایشاتی را برای تولید پلونیوم ۲۱۰ انجام داده است، ماده کمیاب و سمی که می تواند به عنوان چاشنی نوترون در سلاح های هسته ای عمل کند. این ماده، کاربردهای اندک غیر نظامی دارد که هیچ

^۱ . USA Statement on Iran, Board of Governors, November ۲۰۰۶.

^۲ . GOV/۲۰۰۸/۴, ۲۲ February ۲۰۰۸.

کدام از آن‌ها در ایران قابل پذیرش نیست.»^۱ مدیرکل آژانس در گزارش فوریه ۲۰۰۸ خود این موضوع را مختومه اعلام کرد و اظهار داشت: «آژانس قادر بوده جمع‌بندی نماید که پاسخ‌های ارائه شده توسط ایران، طبق برنامه کاری، با یافته‌های آن سازگار هستند. بنابراین، آژانس در نظر می‌گیرد که این موضوع دیگر یک موضوع باقی مانده نمی‌باشد.»^۲

- معدن گچین: آخرین موضع باقی مانده بر طبق برنامه کاری معدن گچین بود. آمریکا در جلسات شورای حکام بهره‌برداری از این معدن را به نهادهای نظامی نسبت می‌داد. نماینده این کشور در اجلاس مارس ۲۰۰۵ شورای حکام اظهار داشت: «ما به سؤال خود ادامه می‌دهیم که آیا بخش‌های نظامی در ایران در نظارت بر این معدن نقش داشتند و هدف آنان از این کار چه بود؟»^۳ مدیرکل آژانس در گزارش فوریه ۲۰۰۸ خود این موضوع را مختومه اعلام کرد و اظهار داشت: «آژانس قادر بوده جمع‌بندی نماید که پاسخ‌های ارائه شده توسط ایران، طبق برنامه کاری، با یافته‌های آن سازگار هستند. بنابراین، آژانس در نظر می‌گیرد که این موضوع دیگر یک موضوع باقی مانده نمی‌باشد.»^۴

در نتیجه، سه موضوع دیگر یعنی منشأ آلودگی در یکی از تجهیزات یک دانشگاه فنی در تهران، پلونیوم ۲۱۰ و معدن گچین نیز پس از سه ماه حل و فصل شدند که نتایج مربوطه به خوبی در گزارش فوریه ۲۰۰۸ (اسفند ۱۳۸۶) مدیرکل آژانس منعکس شده است. آقای البرادعی که از چند روز قبل از انتشار گزارش فوریه ۲۰۰۸ خود آماج حملات و تهدیدها (حتی تهدید به قتل) قرار گرفته بود، در گزارش خود بسته شدن تمامی موضوعات باقی مانده را اعلام و خط بطلانی بر ادعاها و اتهامات آمریکا و همپیمانان آن کشید. باید یادآور شد که طبق زمانبندی تعیین شده در برنامه کاری اجرای آن ۱۸ ماه به طول می‌انجامد، اما جمهوری اسلامی ایران در ۶ ماه آن را به سرانجام رساند.

لازم به یادآوری است پس از موضوعات باقی مانده در مدالیتی، مبحثی تحت عنوان مطالعات ادعایی نیز خارج از بخش موضوعات باقی مانده مورد اشاره قرار گرفت. در این بخش آمده است: «ایران مطالعات ادعایی را اتهاماتی بی اساس می‌داند که بر مبنای سیاسی طرح می‌شوند. به هر حال، آژانس دسترسی به اسناد در اختیار خود در خصوص این موارد را برای ایران فراهم خواهد آورد: پروژه نمک سبز، آزمایش مواد منفجره با قدرت بالا، طراحی سرجنگی موشک. به عنوان یک

^۱ . USA Statement on Iran, Board of Governors, March ۲۰۰۴.

^۲ . GOV/۲۰۰۸/۴, ۲۲ February ۲۰۰۸.

^۳ . USA Statement on Iran, Board of Governors, March ۲۰۰۵.

^۴ . GOV/۲۰۰۸/۴, ۲۲ February ۲۰۰۸.

علامت حسن نیت و همکاری با آژانس، ایران با دریافت اسناد مربوطه آن‌ها را بررسی خواهد نمود و ارزیابی خود را به اطلاع آژانس خواهد رساند.^۱

در بخش پایان مدالیتی نیز تصریح شد: «مدالیتی تمامی موضوعات باقی مانده را پوشش می‌دهد و آژانس تأیید می‌کند که هیچ موضوع و ابهام باقی مانده دیگری درخصوص برنامه و فعالیت‌های هسته ایران وجود ندارد. هیأت آژانس بین‌المللی انرژی اتمی بر این اعتقاد است که با توافقات فوق، بازدهی اجرای پادمان در جمهوری اسلامی ایران و توانایی آژانس برای نتیجه‌گیری در مورد ماهیت صرفاً صلح‌آمیز برنامه هسته‌ای ایران افزایش خواهد یافت. آژانس قادر بوده است که عدم انحراف مواد هسته‌ای اظهارشده در تأسیسات غنی‌سازی در ایران را راستی آزمایشی نماید و نتیجه‌گیری کرده است که این مواد تحت استفاده‌های صلح‌آمیز قرار دارند. آژانس و ایران موافقت کردند که پس از اجرای برنامه کاری و شیوه‌های توافق‌شده حل و فصل موضوعات باقی مانده، اجرای پادمان‌ها در ایران به شیوه عادی درخواهد آمد.»^۲

همان‌گونه که به صراحت در مدالیتی آمده است، تمامی موضوعات باقی مانده فقط شش موضوع بودند و آژانس تأکید کرد که هیچ موضوع باقی مانده دیگری در برنامه هسته‌ای ایران وجود ندارد و مطالعات ادعایی نیز به عنوان موضوع باقی مانده شناسایی نشده است. بر طبق مدالیتی، برابر توافق ایران و آژانس با حل و فصل موضوعات باقی مانده، اجرای پادمان‌ها در ایران باید به وضعیت عادی درآید.

حل و فصل موضوعات باقی مانده، بازتاب‌های گسترده‌ای در داخل جمهوری اسلامی ایران داشت. در ۴ اسفند ۱۳۸۶ (۲۰۰۸/۲/۲۳) رئیس جمهوری پیامی را جهت مقام معظم رهبری به مناسبت اثبات حقانیت ایران در موضوع هسته‌ای ارسال نمود. در ۵ اسفند ۱۳۸۶ (۲۰۰۸/۲/۲۴) نیز رئیس جمهوری پیامی را خطاب به ملت شریف ایران به مناسبت اثبات حقانیت ایران در موضوع هسته‌ای صادر نمود. در ۷ اسفند ۱۳۸۶ (۲۰۰۸/۲/۲۶) مقام معظم رهبری در دیدار اعضای مجلس خبرگان با معظم له، فرمودند: "... یک نمونه از پیشرفت‌های نظام اسلامی، مسئله هسته‌ای است که ملت ایران در این موضوع، حقا و انصافاً به یک موفقیت بزرگ و پیشرفت چشمگیر دست یافته است. همان کسانی که می‌گفتند باید فعالیت هسته‌ای ایران برچیده شود، اکنون می‌گویند ما حاضر به قبول پیشرفت‌های شما هستیم به شرط آن که برای مدت محدودی ادامه پیدا نکند که این مسئله، پیشرفت بزرگی است که جز با استقامت به دست نمی‌آید. نقش شخص رئیس جمهور

---

^۱ . INF/CIRC/۷۱۱, ۲۷ August ۲۰۰۷.

^۲ . Ibid

و ایستادگی وی در پیشرفت موضوع هسته ای بسیار بارز است. در کنار ایستادگی ملت، مجلس هفتم نیز برخلاف تلاش عده ای در دوره قبل، واقعاً در موضوع هسته ای ایستادگی و پافشاری کرد. من از قشرهای مختلف مردم، مراجع محترم، روحانیت معظم و مسئولان در بخش های مختلف به ویژه دولت و مجلس به دلیل اتخاذ مواضع صریح در موضوع هسته ای قدردانی می کنم".

در ۷ اسفند ۱۳۸۶ (۲۰۰۸/۲/۲۶) نیز وزیر امور خارجه نامه ای را به همتایان و مقامات سازمان ملل پس از بسته شدن موضوعات باقی مانده ارسال نمود. وزیر امور خارجه با ارسال این نامه به همتایان خود در کشورهای عضو شورای حکام و شورای امنیت و همچنین مقامات سازمان ملل، آخرین تحولات و غیرقانونی بودن ارسال موضوع هسته ای به شورای امنیت را تشریح نمود. در این نامه همچنین آمده است که با توجه به این حقائق، انتظار جامعه بین المللی آن است که کشورهایی که با اقدامات سیاسی و تبلیغی خود سعی کردند نهادهای بین المللی را با ارائه ادعاها و اتهامات بی اساس در خصوص برنامه هسته ای صلح آمیز جمهوری اسلامی ایران منحرف نمایند، درصدد جبران اشتباهات خود برآیند.

در ۱۳ اسفند ۱۳۸۶ (۲۰۰۸/۳/۳) قطعنامه ۱۸۰۳ شورای امنیت علیه فعالیت های صلح آمیز هسته ای ایران ذیل ماده ۴۱ فصل هفتم منشور ملل متحد به تصویب رسید. اندونزی به این قطعنامه رأی ممتنع داد. با توجه به هدف های اعلامی شورای امنیت در قطعنامه های صادره از یک سو و حل تمامی شش موضوع باقی مانده مرتبط با برنامه هسته ای ایران طبق برنامه کاری از سوی دیگر به عنوان یک واقعیت، انتظار طبیعی آن بود تا شورای امنیت یافته ها و نتیجه گیری های مدیرکل آژانس بین المللی انرژی اتمی را مدنظر قرار می داد. قطعنامه ۱۸۰۳ نیز با توجه به حل و فصل تمامی موضوعات باقی مانده در موضوع هسته ای ایران مطابق برنامه کاری در شرائطی صادر شد که شورا به آن توجهی نکرده است. شش کشور پس از تصویب قطعنامه ۱۸۰۳، بیانیه ای را نیز در همان روز صادر کردند که در آن از ایران خواستند به الزامات شورای حکام و شورای امنیت و تعلیق پایبند باشد. شش کشور بر تعهد خود به رهیافت دوسویه تأکید کردند و بسته ۶ ژوئن ۲۰۰۶ و آمادگی برای توسعه بیشتر آن را مورد تأیید مجدد قرار دادند. این کشورها همچنین از خاویر سولانا خواستند با دکتر جلیلی دیدار نماید.

به دنبال صدور قطعنامه ۱۸۰۳، وزیر امور خارجه با ارسال نامه ای ۲۰ صفحه ای به دبیرکل سازمان ملل متحد (و ارسال رونوشت به رؤسای مجامع عمومی و شورای امنیت و مدیرکل آژانس بین المللی انرژی اتمی) در ۶ فرودین ۱۳۸۷ (۲۰۰۸/۳/۲۵)، ایرادات حقوقی قطعنامه های شورای امنیت و خسارات وارده به ایران را احصاء نمود. در این نامه به ایرادات حقوقی اقدامات و قطعنامه

های شورای امنیت و همچنین خسارات وارده به ایران در زمینه هسته ای در اثر اقدامات ۴ کشور آمریکا، انگلیس، فرانسه و آلمان به تفصیل پرداخته شده و بر مسئولیت بین المللی این کشورها در قبال اقدامات خود و خسارات وارده و همچنین حق دولت و ملت ایران برای پیگیری حقوقی این موضوع، تصریح شده است.

گزارش ارائه شده به اجلاس مارس ۲۰۰۸ شورای حکام توسط مدیرکل آژانس بین المللی انرژی اتمی درخصوص اجرای موافقت نامه پادمان در جمهوری اسلامی ایران نیز در فضای اجرای برنامه کاری حل و فصل موضوعات باقی مانده تنظیم شده بود. همانگونه که در توضیحات اولیه تصریح شد، گزارش ماه مارس ۲۰۰۸، تمامی سش موضوع باقی مانده را برابر برنامه کاری خاتمه یافته اعلام نمود. آژانس و کشورهای غرب که تا پیش از این بر ضرورت حل و فصل موضوعات باقی مانده و شفاف شدن گذشته برنامه هسته ای ایران اصرار داشتند، با حل این موضوعات سراغ بهانه های دیگر رفتند و از اینرو بحث جعلی مطالعات ادعایی را برجسته کردند، به گونه ای که حل و فصل موضوعات باقی مانده در برابر آن ارزش چندانی ندارد.

نماینده جمهوری اسلامی ایران نیز با قرائت بیانیه ای در این اجلاس، اظهار داشت ایران برنامه کاری مورد توافق با آژانس را به طور کامل و از طریق همکاری بیش فعالانه و حتی فراتر از وظائف قانونی خود اجراء نموده است و این نقطه عطفی در روابط ایران و آژانس که به دنبال آن باید اجرای پادمان در ایران به حالت عادی در آید، می باشد. در این بیانیه همچنین مواضع جمهوری اسلامی ایران در خصوص مبحث ساختگی مطالعات ادعایی مورد تأکید قرار گرفت.

جنبش عدم تعهد نیز با صدور بیانیه ای رضایت خود را از همکاری فعالانه جمهوری اسلامی ایران با آژانس در اجرای برنامه کاری که منجر به حل و فصل موضوعات باقی مانده در زمانی کمتر از مدت زمان پیش بینی شده گردید را اعلام کرد. در این بیانیه همچنین آمده است که عدم تعهد از پیشرفت چشمگیر و همکاری ایران و آژانس استقبال می کند و انتظار دارد که اجرای پادمان در ایران به حالت عادی در آید. در پایان بحث در خصوص موضوع هسته ای ایران نیز رئیس شورای حکام با ارائه یک جمع بندی از مجموع اظهارات به عمل آمده، به این بحث خاتمه داد.

۱. گزارش مدیرکل آژانس درخصوص اجرای موافقت نامه پادمان در ایران^۱

الف) مقدمه

مدیرکل در تاریخ ۱۱ و ۱۲ ژانویه ۲۰۰۸ در تهران با (حضرت) آیت الله خامنه ای، رهبر جمهوری اسلامی ایران، جناب آقای احمدی نژاد رئیس جمهور ایران، و جناب آقای آقازاده معاون رئیس جمهور و رئیس سازمان انرژی اتمی ایران، جناب آقای متکی وزیر امور خارجه و جناب آقای جلیلی دبیر شورای عالی امنیت ملی ایران ملاقات کرد. هدف از این دیدار، مذاکره درخصوص شیوه اجرای تمامی قطعنامه های شورای حکام و شورای امنیت سازمان ملل متحد و همچنین تسریع در اجرای برنامه کار مورد توافق بین ایران و دبیرخانه در تاریخ ۲۱ اوت ۲۰۰۷ با هدف روش ساختن مسائل باقیمانده مربوط به اجرای پادمان بود. طی این مذاکرات، رهبر ایران اظهار داشت که برنامه هسته ای کشور همواره و منحصرأً برای مقاصد صلح آمیز بوده و هرگز برنامه ساخت تسلیحات هسته ای وجود نداشته است. مقامات ایران با تسریع در اجرای برنامه کار موافقت نمودند.

ب) اجرای برنامه کاری درخصوص مسائل باقیمانده

- منشأ آلودگی: آژانس در ۱۵ سپتامبر ۲۰۰۷ سؤالاتی را در رابطه با منشأ آلودگی ذرات اورانیوم یافته شده در برخی تجهیزات در دانشگاه فنی، ماهیت تجهیزات، استفاده مورد نظر از تجهیزات و نام و نقش اشخاص و مراجع درگیر شامل مرکز تحقیقات فیزیک را به ایران ارائه داد. این تجهیزات توسط رئیس سابق مرکز تحقیقات فیزیک که او نیز یک استاد دانشگاه بود، خریداری شده بود. ملاقات هایی بین آژانس و مقامات ایرانی از تاریخ ۱۰ تا ۱۲ دسامبر ۲۰۰۷ و ۱۵ تا ۱۶ دسامبر ۲۰۰۷ در تهران انجام شد که طی آن ها ایران پاسخ هایی را به سؤالات ارائه داد و آژانس درخصوص مقاصد موردنظر برای تجهیزات، اشخاص و مراجعی که این اقلام را درخواست کرده بودند، دریافت کنندگان، و نوع استفاده و محل تجهیزات در گذشته و در حال حاضر درخواست توضیحات بیشتری نمود. ایران در نامه مورخ ۸ ژانویه ۲۰۰۸، به سؤالات مطرح شده از سوی آژانس مندرج در نامه ۳ ژانویه پاسخ داد. براساس اظهارات ایران، تجهیزات خلاء در سال ۱۹۹۰ توسط رئیس سابق مرکز تحقیقات فیزیک به نمایندگی از جانب دانشگاه فنی و به دلیل تخصص وی در خرید و ارتباط شغلی با مرکز تحقیقات فیزیک خریداری شد. در نظر بود این تجهیزات در

^۱. GOV/۲۰۰۸/۴، ۲۲ February ۲۰۰۸.

بخش فیزیک دانشگاه فنی برای روکش کردن اقلامی نظیر آینه های اپتیکی، لیزرهای اپتیکی، آینه لیزری، لایه های مقاوم برای سلول های خورشیدی و آینه هایی برای استفاده در جراحی های پزشکی به کار گرفته شود. ایران اظهار داشت که به مجرد دریافت این تجهیزات در سال ۱۹۹۱، متوجه گردید که تحویل کامل نبوده و برخی قطعات اشتباه عرضه شده بودند. لذا تجهیزات در انبار دانشگاه گذاشته شدند. ایران همچنین اظهار داشت که از سال ۱۹۹۴ به طور متناوب چند فقره نامه اعتراضی به شرکت عرضه کننده فرستاد، لکن نتیجه ای در بر نداشت. آژانس به منظور ارزیابی اطلاعات ارائه شده از سوی ایران درخصوص منشأ آلودگی، تحلیل مشروحي را از آثار آلودگی تجهیزات تهیه کرد و آن را با نمونه های گرد آوری شده از قطعات ساتریفیوژهایی که در ایران از مبدأ پاکستان بودند، مقایسه نمود. آژانس نتیجه گرفت که توضیحات و اسناد مثبتۀ ارائه شده از سوی ایران در خصوص منشأ احتمالی آلودگی به وسیله ذرات اورانیوم در دانشگاه، با داده هایی که در حال حاضر در دسترس آژانس قرار گرفته ناهمخوانی ندارد. آژانس در نظر می گیرد این مسأله در مقطع کنونی دیگر مسأله باقیمانده نیست.

- فعالیت های خرید توسط رئیس سابق مرکز تحقیقات فیزیک: بر اساس اظهارات ایران، هیچ یک از تجهیزات خریداری شده توسط رئیس سابق مرکز تحقیقات فیزیک یا آن هایی که در خصوص آن ها پرس و جو شده، به منظور به کارگیری در فعالیت های مرتبط با غنی سازی یا تبدیل اورانیوم نبوده، بلکه برای تحقیق و توسعه یا فعالیت های آموزشی در این زمینه ها بوده است. آژانس اطلاعات و اسناد مثبتۀ ارائه شده از سوی ایران و همچنین اظهارات رئیس سابق مرکز تحقیقات فیزیک به آژانس را مورد ملاحظه قرار داد و نتیجه گرفت که پاسخ ها با کاربردهائی که برای تجهیزات اظهار شده اند، ناهمخوانی ندارد.

- سند اورانیوم فلزی: آژانس در تاریخ ۸ نوامبر ۲۰۰۷ یک کپی از سند ۱۵ صفحه ای که روش تبدیل UF_6 به اورانیوم فلزی و ریخته گری اورانیوم غنی شده به صورت نیمکره را تشریح می کرد، دریافت نمود. ایران مجدداً تأکید کرد که این سند همراه با یک سند ساتریفیوژ P-۱ در سال ۱۹۸۷ دریافت شده و توسط ایران درخواست نشده بود. آژانس به منظور درک حیطة کامل و مضمون پیشنهاد مطرح شده از سوی شبکه در سال ۱۹۸۷، هنوز منتظر پاسخی از پاکستان در مورد شرایط تحویل این سند است.

- پلونیوم ۲۱۰: پلونیوم ۲۱۰ به دلیل این که نه تنها در کاربری های غیر نظامی (از قبیل باتری های رادیوایزوتوپ) مورد استفاده قرار گیرد بلکه می تواند در ارتباط با بریلیم برای مقاصد نظامی از قبیل چاشنی های نوترونی در برخی از مدل های تسلیحات هسته ای نیز

استفاده شود، مورد توجه آژانس است. ملاقاتی در تهران بین آژانس و مقامات ایرانی در تاریخ ۲۰ تا ۲۱ ژانویه ۲۰۰۸ انجام شد که طی آن ایران به پرسش های مطروحه از سوی آژانس مندرج در نامه مورخ ۱۵ سپتامبر ۲۰۰۷ راجع به تحقیقات پلونیوم ۲۱۰ پاسخ هایی ارائه داد. آژانس بر اساس آزمایش ها و اطلاعات ارائه شده از سوی ایران، نتیجه گرفت که توضیحات در خصوص محتوا و اندازه آزمایش های پلونیوم ۲۱۰ با یافته های آژانس و اطلاعات در دسترس آن همخوانی دارد. آژانس در نظر می گیرد این مسأله در مقطع کنونی دیگر مسأله باقیمانده نیست.

- **معدن گچین:** در تاریخ ۲۲ و ۲۳ ژانویه ۲۰۰۸ جلسه ای در تهران بین مقامات ایران و آژانس برگزار شد که در آن ایران پاسخ هایی را به سؤالات آژانس که در نامه ۱۵ سپتامبر ۲۰۰۷ مطرح شده بود ارائه داد، با این دیدگاه که به درک بهتری از ترتیبات پیچیده ای که ناظر بر مدیریت گذشته و حال معدن اورانیوم گچین و حفاری آن است، نائل شویم. بر اساس اظهارات ایران، بهره برداری از معدن اورانیوم گچین علاوه بر فعالیت های مربوط به پردازش سنگ معدن در کارخانه تغلیظ سنگ اورانیوم گچین (UOC)، همواره در مسئولیت سازمان انرژی اتمی ایران بوده و زیر نظر این سازمان باقی خواهد ماند. آژانس به این نتیجه رسیده است که محتوای اطلاعات و توضیحات فراهم شده به وسیله ایران که توسط اسناد حمایت می شود، با اطلاعاتی که قبلاً در آژانس بوده همخوانی دارد. آژانس این موضوع را دیگر به عنوان موضوع باقیمانده در نظر نمی گیرد.

ج) مطالعات ادعایی

آژانس همانطور که توسط شورای امنیت در خواست شده بود، به صورت مداوم از ایران خواسته است که به موضوع مطالعات ادعایی بپردازد. ایران موافقت نمود به عنوان بخشی از برنامه کار، این مطالعات ادعایی را بررسی نماید. در روزهای ۲۷ و ۲۸ فوریه و از ۳ تا ۵ فوریه، ایران و آژانس در نشست هایی در تهران بر روی مطالعات ادعایی گفتگو نمودند. در طی این گفتگوها، آژانس جزئیات اطلاعات درباره این مطالعات را ارائه نمود و خواستار روشن سازی درباره آن ها شد. آژانس به ایران اسناد مشخصی را نشان داد که از دیگر کشورها دریافت کرده بود و حاکی از آن بود که مبدأ آن ایران است. ایران اعلام نمود که این اتهامات بی پایه بوده و اطلاعات نشان داده شده توسط آژانس ساختگی می باشد، اگرچه ایران موافقت نمود که اظهاراتش را با جزئیات روشن نماید. در تاریخ ۸ و ۱۲ فوریه ۲۰۰۸ آژانس مجدداً به صورت مکتوب بر درخواستش از ایران در دریافت توضیحات بیشتر تأکید نمود. در ۱۴ فوریه ۲۰۰۸ ایران پاسخ داد و با تأکید بر اظهارات

قبلی خود اعلام داشت این ارزیابی نهائی اش در این مرحله می باشد. ایران اعلام نمود که تنها سازمانی که درگیر در فعالیت های مربوط به چرخه سوخت بوده و می باشد سازمان انرژی اتمی ایران است. طی ملاقات های ۳ تا ۵ فوریه ۲۰۰۸، آژانس اسناد موجود دیگری را جهت بررسی به ایران ارائه نمود. ایران اظهار داشت که این اسناد ساختگی بوده و اطلاعات مندرج در آن اسناد را می توان به سهولت در منابع آشکار یافت. ایران تأکید نمود که برنامه موشکی اش فقط دربرگیرنده استفاده کلاهک های متعارف بوده و همچنین بخشی از برنامه های فضایی کشور می باشد و این که طرح شماتیک نشان داده شده از سوی آژانس درخصوص سرچنگی موشک ساختگی و بی اساس است.

د) فعالیت های جاری مربوط به غنی سازی و بازفرآوری

در ۱۲ اکتبر ۲۰۰۷، اولین صورت برداری فیزیکی در کارخانه غنی سازی سوخت (FEP) در نطنز به عمل آمد و توسط آژانس راستی آزمایی شد. از مارس ۲۰۰۷ جمعاً ۹ بازرسی سرزده در کارخانه غنی سازی سوخت انجام گرفته است. تمام مواد هسته ای در کارخانه غنی سازی سوخت تحت کنترل و نظارت آژانس قرار دارند. در ۸ نوامبر ۲۰۰۷ ایران اعلام کرد که "موافق است اطلاعات نسل جدید مربوط به سانتریفیوژها" با آژانس در دسامبر ۲۰۰۷ مورد مذاکره قرار گیرد. در ۱۳ ژانویه ۲۰۰۸، مدیرکل و معاون مدیرکل در امور پادمان از آزمایشگاه تحقیق و توسعه سازمان انرژی اتمی ایران در کالای الکتریک دیدن کردند. در آنجا اطلاعاتی در مورد فعالیت های تحقیق و توسعه به آن ها داده شد. ایران به آژانس اطلاع داد که این آزمایشگاه تحقیق و توسعه، به طراحی اجزای سانتریفیوژ، اندازه گیری تجهیزات و پمپ های خلاء با هدف ایجاد توانمندی کامل تولید سانتریفیوژ بومی در داخل می پردازد. در ۱۵ ژانویه ۲۰۰۸، ایران به آژانس در مورد برنامه نصب اولین نسل جدید سانتریفیوژ (IR-۲) در کارخانه آزمایشی غنی سازی سوخت اطلاع داد و اطلاعات طراحی مربوطه را ارائه داد. تمام فعالیت ها تحت نظارت و کنترل آژانس صورت گرفته اند. آژانس به نظارت بر استفاده و ساخت سلول های داغ در راکتور تحقیقات تهران، تأسیسات تولید رادیوایزوتوپ مولیبدن، زنون و ید (تأسیسات ترکیبی) و راکتور تحقیقات هسته ای ایران (IR-۴۰)، از طریق بازرسی و راستی آزمایی اطلاعات طراحی ادامه می دهد. هیچ نشانه ای گواه بر انجام فعالیت های بازفرآوری در این تأسیسات وجود نداشته است. علاوه بر آن، ایران اعلام کرده است که هیچ فعالیت تحقیق و توسعه مربوط به بازفرآوری در این تأسیسات انجام نگرفته است.

ه) پروژه های مربوط به راکتور آب سنگین

در ۵ فوریه ۲۰۰۸، آژانس راستی آزمایی اطلاعات طراحی را در IR-۴۰ انجام داد و اعلام کرد که ساخت این تأسیسات در حال انجام است. آژانس به نظارت بر ساخت کارخانه تولید آب سنگین با استفاده از تصویربرداری ماهواره ای ادامه می دهد. با توجه به تصاویر، به نظر می رسد که کارخانه در حال فعالیت است.

و) تبدیل اورانیوم

طی تلاش جاری تبدیل در یوسی.اف که از ۳۱ مارس ۲۰۰۷ آغاز شده است، حدود ۱۲۰ تن اورانیوم به صورت UF₆ تا ۲ فوریه ۲۰۰۸ تولید شده است و میزان کل UF₆ تولید شده در یوسی.اف از مارس ۲۰۰۴ به ۳۰۹ تن می رسد که تمام آن تحت نظارت و کنترل آژانس می باشد. ایران اعلام کرده است که هیچ فعالیت تحقیق و توسعه تبدیل اورانیوم به غیر از آنچه که در اصفهان صورت می گیرد، در دست اقدام ندارد.

ز) اطلاعات طراحی

در ۳۰ مارس ۲۰۰۷ آژانس از ایران درخواست نمود که در تصمیم خود مبنی بر تعلیق اجرای کد ۳/۱ متن اصلاح شده ترتیبات فرعی تجدیدنظر نماید، اما هیچ پیشرفتی در این مورد حاصل نشده است. اگرچه ایران اطلاعات طراحی روزآمد شده را درباره کارخانه آزمایشی غنی سازی سوخت (PFEP) ارائه داده است.

ح) خلاصه

- آژانس توانسته است به راستی آزمایی عدم انحراف مواد هسته ای اظهارشده در ایران ادامه دهد.
- ایران به آژانس دسترسی به مواد هسته ای اظهارشده را فراهم کرده است و گزارش های لازم حسابرسی مواد هسته ای در ارتباط با مواد و فعالیت های اظهارشده هسته ای را ارائه داده است.
- ایران همچنین به پرسش ها پاسخ داده و توضیحات در مورد مسائل مطرح شده در چارچوب برنامه کاری را به غیر از موضوع مطالعات ادعایی ارائه داده است.
- ایران دسترسی به اشخاص را در پاسخ به درخواست های آژانس فراهم کرده است و پاسخ ها به صورت مکتوب به بعضی از پرسش های آژانس داده شده است.

- آژانس توانسته است نتیجه گیری نماید که پاسخ های ارائه شده توسط ایران بر اساس برنامه کاری، با یافته های آژانس مطابقت دارند یا در تعارض نیستند. بنابراین، آژانس آن مسائل را دیگر به عنوان موضوعات باقیمانده در این مرحله نمی داند.
- یکی از مسائل عمده باقیمانده مربوط به ماهیت برنامه هسته ای ایران، موضوع مطالعات ادعایی است. آژانس در ۳ تا ۵ فوریه ۲۰۰۸ توانست تعدادی از اسناد مربوطه را به ایران نشان دهد و همچنان ادعاهای مطرح شده و توضیحات ارائه شده توسط ایران در پاسخ به این اسناد را مورد بررسی قرار می دهد. ایران ادعا می کند که این اتهامات بی اساس هستند و اطلاعات جعل شده اند. آژانس تنها توانست اجازه یابد که در ۱۵ فوریه ۲۰۰۸ بعضی از اسناد بیشتر را به ایران نشان دهد. درعین حال، بایستی توجه داشت که آژانس نه استفاده از مواد هسته ای را در ارتباط با مطالعات ادعایی کشف نموده و نه اطلاعات معتبری را در این خصوص در اختیار دارد. مدیرکل مصرانه از ایران می خواهد که به صورت فعال با آژانس در بررسی مشروح تر اسناد در دسترس درخصوص مطالعات ادعایی که آژانس مجاز شده است آن ها را به ایران نشان دهد، مشارکت نماید.
- آژانس اخیراً اطلاعات بیشتری را از ایران دریافت کرده است که مشابه آن هایی است که ایران قبلاً با اجرای پروتکل الحاقی ارائه نموده بود و همچنین اطلاعات طراحی روزآمد نیز ارائه شده است. در نتیجه، آگاهی آژانس درخصوص برنامه هسته ای اظهارشده جاری ایران روشن تر شده است.
- مدیرکل همچنان مصرانه از ایران می خواهد به عنوان یک اقدام اعتمادساز مهم که توسط شورای حکام درخواست گردیده و به تأیید شورای امنیت رسیده، پروتکل الحاقی را در اولین زمان ممکن به اجراء درآورد. مدیرکل همچنین مصرانه از ایران می خواهد متن اصلاح شده ترتیبات فرعی کد ۳/۱ درخصوص ارائه سریع اطلاعات طراحی را اجراء نماید. ایران آمادگی خود را برای اجرای مفاد پروتکل الحاقی و متن اصلاح شده ترتیبات فرعی کد ۳/۱ در صورتی که پرونده از شورای امنیت به آژانس بین المللی انرژی اتمی بازگردد، اظهار داشته است.
- به استثنای موضوع مطالعات ادعایی که همچنان به عنوان موضوع باقی مانده خواهد ماند، آژانس هیچ اطلاعات منسجمی درخصوص احتمال مواد و فعالیت های اظهارنشده هسته ای در ایران در اختیار ندارد.
- در ۲۶ نوامبر ۲۰۰۷، آژانس در فدراسیون روسیه سوخت در نظر گرفته شده برای کارخانه تولید برق بوشهر را قبل از ارسال به ایران راستی آزمایی و مهروموم کرد. تا فوریه ۲۰۰۸

تمام سوخت بسته بندی شده دریافت شده مورد راستی آزمایی قرار گرفت و دوباره در کارخانه تولید برق هسته ای بوشهر مهروموم شد.

۲. بیانیه جمهوری اسلامی ایران در شورای حکام^۱

در آغاز مایلیم مراتب قدردانی صمیمانه دولت متبوعم را به اعضای جنبش عدم تعهد به خاطر حمایت ارزشمند آنان ابراز داشته و همبستگی خود را با مواضع اعلام شده از سوی سفیر محترم کوبا به عنوان رئیس گروه جنبش عدم تعهد اعلام دارم.

یک بار دیگر این نهاد محترم موضوع هسته ای صلح آمیز ایران را در این مقطع مورد ملاحظه قرار می دهد، در زمانی که گزارش جدید مدیرکل آژانس بین المللی انرژی اتمی رسماً اعلام داشته است که مسائل باقیمانده مرتبط با برنامه هسته ای جمهوری اسلامی ایران مطابق با برنامه کاری مورد توافق، حل و فصل گشته است. این گزارش مجدداً برای یازدهمین بار تأیید کرده است که هیچ انحرافی در فعالیت ها و مواد هسته ای ایران به سمت مقاصد ممنوعه و نظامی وجود ندارد. همانگونه که در گزارش مدیرکل درخصوص بازدید وی از ایران اشاره شده است «رهبری ایران اظهار داشته است که برنامه هسته ای کشور همواره و منحصرأ در راستای اهداف صلح آمیز بوده است و هرگز یک برنامه توسعه سلاح های هسته ای وجود نداشته است».

ایران همواره سیاست هسته ای خود را بر همکاری با آژانس قرار داده است که ثابت شد تمامی اطلاعات غلط و تبلیغات منفی درباره برنامه و فعالیت هسته ای ایران چیزی جز کوفته بینی و منافع تنگ نظرانه چند کشور نمی باشد. اجازه دهید یک نگاه سریع به سابقه موضوع هسته ای صلح آمیز ایران از سال ۲۰۰۳ هنگامی که به دستورکار شورای حکام توسط چند کشور محدود تحمیل شد، داشته باشیم. این کشورها یک دستورکار سیاسی پنهانی برای محروم ساختن ملت ایران از دسترسی به انرژی هسته ای برای مقاصد صلح آمیز داشته اند. در آن زمان، بهانه های متفاوتی تحت پوشش ابهامات برای نشان دادن برنامه هسته ای به عنوان یک موضوع نگرانی اشاعه وجود داشت. اعضای آژانس به خوبی به یاد می آورند زمانی که یک کشور خاص و شرکایش موضوع آلودگی ناشی از ذرات اورانیوم با غنای بالا را با اغراق به عنوان نشانه بارزی برای برنامه سلاح هسته ای در ایران جلوه می دادند. از طریق همکاری بیش فعالانه ایران با آژانس تأیید شد که منشأ آلودگی اورانیوم با غنای بالا خارج از ایران بوده و نتیجه فعالیت های غنی سازی در ایران نمی باشد. بعد از بستن موضوع آلودگی اورانیوم با غنای بالا تصور می شد که موضوع هسته ای ایران از دستورکار شورای حکام خارج شود، اما آن کشورها با تحریکات سیاسی تمرکز خود را به ادعای دیگری در خصوص آزمایش های پلوتونیوم در گذشته سوق دادند و سفیر آمریکا در نوامبر ۲۰۰۴ در این نهاد بین

---

^۱ این بیانیه توسط علی اصغر سلطانیه، سفیر و نماینده جمهوری اسلامی ایران نزد سازمان های بین المللی در وین قرائت شده است.

المللی این موضوع را به عنوان یک نشانه قوی در خصوص برنامه پلوتونیومی سلاح هسته ای ایران خواند. بعد از آن، در آستانه هر اجلاس شورای حکام وقتی که مدیرکل در حال گزارش پیشرفت ها بود موضوعات و اتهامات بی اساس دیگر یکی پس از دیگری در شورای حکام مطرح می شدند تا جایی که آن ها تقاضای بازدید از سایت های نظامی بسیار حساس و نمونه برداری می کردند. در تمامی این موقعیت ها ایران نهایت همکاری خود را با آژانس به منظور رفع بهانه ها و پاسخ به سؤالات به عمل می آورد، اگرچه بسیاری از این همکاری ها و پاسخ ها فراتر از تعهدات ایران بودند. نتیجه چه بود؟ در تمامی موارد، اظهارات ایران با یافته های آژانس سازگار بودند و از اینرو ثابت شد که تمامی ادعاها غلط بودند.

مدالیتی حل و فصل موضوعات باقیمانده

در اوت ۲۰۰۷ جمهوری اسلامی ایران ابتکاری را برای حل و فصل موضوعات باقیمانده به منظور رفع هرگونه ابهام در خصوص فعالیت های هسته ای صلح آمیز خود در گذشته و حال، یک بار و برای همیشه اتخاذ نمود. در این خصوص، یک برنامه کاری بین آژانس و ایران مورد توافق قرار گرفت. براساس برنامه کاری، یک فهرست نهائی از ۶ موضوع توسط آژانس به ایران ارائه گردید. این فهرست شامل تحقیق در مورد پلوتونیوم، سانتریفیوژهای P₁/P₂، منشأ آلودگی، سند اورانیوم فلزی، پلونیوم ۲۱۰ و معدن گچین می باشند.

جمهوری اسلامی ایران نهایت شفافیت خود را در اجرای برنامه کاری انجام داده و کاملاً با آژانس همکاری کرده است و حتی برنامه کاری را بسیار زودتر از برنامه زمان بندی شده به پایان رسانده است. قابل ذکر است که اجرای برنامه کاری به ۱۸ ماه زمان نیاز داشت، اما جمهوری اسلامی ایران در عرض شش ماه آن را به سرانجام رساند. متعاقباً آژانس در گزارش های نوامبر ۲۰۰۷ و فوریه ۲۰۰۸ خود به روشنی و آشکارا اعلام کرده است که تمامی شش موضوع باقیمانده حل فصل شده است و جمهوری اسلامی ایران به تمامی سؤالات آژانس در خصوص موضوعات باقیمانده طبق برنامه کاری پاسخ داده است و این پاسخ ها با یافته های آژانس سازگار می باشند و آژانس آن سؤالات را دیگر به عنوان موضوعات باقیمانده محسوب نمی کند. این مسأله ثابت نمود که اظهاریه های ایران در اکتبر ۲۰۰۳ در خصوص ماهیت منحصرأ صلح آمیز برنامه هسته ای خود صحیح بوده و ادعاها و اتهامات کاملاً بی اساس و بی محتوا بوده است.

علیرغم توافق اولیه که براساس آن ایران قرار بود به مسائل باقیمانده گذشته بپردازد، جمهوری اسلامی ایران بر پایه حسن نیت و در راستای همکاری بیشتر با آژانس مسائل کنونی را نیز مورد توجه قرار داد. دو سند مهم حقوقی شامل سند رهیافت پادمانی و ضمیمه تأسیسات برای کارخانه

غنی سازی سوخت در نظنز مذاکره شد و سرانجام در ۳۰ سپتامبر ۲۰۰۷ اجرائی شد. بر این اساس، همانگونه که مدیرکل در نوامبر ۲۰۰۷ گزارش داد اجرای این اسناد تضمین های لازم را برای راستی آزمایی فعالیت های غنی سازی برای زمان حال و آینده فراهم نمود. از اینرو، تمامی به اصطلاح توجیهات و پایه های مخدوش که از سوی معدودی از کشورها در شورای امنیت به منظور درگیر ساختن شورای امنیت در مسأله برنامه هسته ای ایران مطرح شده بودند، اکنون از بین رفته اند. بنابراین، قطعنامه های مصوب از سوی شورای امنیت فاقد هرگونه توجیه حقوقی و فنی هستند و صرفاً برآمده از اهداف سیاسی و بدخواهانه کشورهای خاصی می باشند. این کشورها شامل ایالات متحده، فرانسه، انگلستان در شورای امنیت ادعا می کنند که در مورد اشاعه نگرانی دارند، اما قطعاً یا خود در حال نوسازی زرادخانه های هسته ای خود هستند مانند پروژه ترایدنت انگلستان یا سلاح های هسته ای کوچک آمریکا که به منزله اشاعه عمودی می باشد، یا در حال حمایت آشکار از برنامه های تسلیحات هسته ای دیگران هستند، مانند حمایت نامرئی فرانسه از زرادخانه های هسته ای رژیم اسرائیل.

اقدامات داوطلبانه بیشتر

به علاوه، همانگونه که مدیرکل به تازگی گزارش داد «ایران اطلاعات بیشتری را مشابه آنچه که قبلاً ایران براساس پروتکل الحاقی ارائه می داد و نیز اطلاعات روزآمد طراحی را به آژانس داده است و در نتیجه، آگاهی آژانس درباره برنامه اظهارشده کنونی ایران روشن تر شده است». اگرچه تا زمانی که مداخله شورای امنیت تداوم دارد این اطلاعات تنها به صورت موردی و نه به شیوه مستمر و کامل ارائه خواهد شد. در جریان دیدار مدیرکل از کشور متبوعم، ما همچنین اطلاعات خاصی را به ویژه پیرامون کار تحقیق و توسعه در مورد فعالیت های غنی سازی و لیزر ارائه دادیم.

باصطلاح مطالعات ادعایی

اکنون مایلیم نکاتی را درباره اصطلاح مطالعات ادعایی روشن سازم:

۱. مطابق برنامه کاری «مطالعات ادعایی» به دلیل ماهیت آن که کاملاً متفاوت بود، به عنوان مسأله باقیمانده دسته بندی نشد. در برنامه کاری توافق شد که «ایران به عنوان نشانه حسن نیت و همکاری با آژانس، با دریافت تمامی اسناد مربوطه آن ها را مورد بررسی قرار داده و آژانس را از ارزیابی خود مطلع می سازد» و چیز بیشتری جز این وجود ندارد.
۲. ما نمی بایستی این واقعیت را نادیده بگیریم که آژانس قادر نشد اسناد را تحویل دهد، زیرا کشور صاحب آن اسناد به آژانس اجازه این کار را نداده بود. علت آن روشن است، کشور

مزبور می خواهد کنترل اینگونه اسناد ساختگی را به دست داشته، فرآیند را اداره نموده و به درازا بکشد.

۳. ایران متعاقب درخواست دبیرخان، ه حد اکثر انعطاف پذیری را نشان داد و مطالب را که صرفاً نشان داده شده بودند بررسی کرده و ارزیابی نهائی خود را ارائه داد. ایران این اقدام را با ارائه توضیحات و پاسخ های کتبی همراه با اسناد مثبتة محرمانه و ارزیابی نهائی به انجام رساند، درحالی که در برنامه کاری این امر برای اجرای مذاکرات در نظر گرفته نشده بود. متأسفانه پس از ارائه ارزیابی نهائی توسط ایران و بازگشت تیم آژانس به وین، ایران مطلع شد که آژانس به تازگی مطالب اضافی جدید را دریافت داشته و اجازه یافته است که آن ها را به ایران نشان دهد، ولی تحویل ندهد. این درخواست نمی توانست به اجراء درآید، زیرا مباحث درخصوص «مطالعات ادعایی» قبلاً خاتمه یافته بود.

۴. «مطالعات ادعایی» صرفاً مشتی ادعاهای بی ارزش و چاپ شده از یک لپ تاپ ناشناخته هستند که فاقد اصالت بوده و مالک آن ها نیز ناشناس بوده و گفته می شود که فوت کرده است.

۵. همانگونه که مدیرکل گزارش داده و در سخنرانی افتتاحیه وی نیز تکرار شده است، «بایستی توجه داشت که آژانس کاربرد مواد هسته ای را در ارتباط با مطالعات ادعایی تشخیص نداده و همچنین اطلاعات معتبری در این خصوص در اختیار ندارد». مدیرکل با توجه به تجارب گذشته بدین وسیله هشیارانه آژانس را از این گونه ادعاها مبرا ساخته است. متأسفانه اتفاقات جلسه توجیهی فنی غیررسمی و تبلیغات مبتنی بر انگیزه های سیاسی که ظاهراً پیشاپیش آن جلسه مهیا شده بود، با توجه به انتشار سریع اخبار مربوط به آن در رسانه های گروهی از سوی سفرای برخی کشورهای خاص در جهت ویران سازی فضای مثبتی بود که در نتیجه همکاری بین ایران و آژانس و حل و فصل شش موضوع باقیمانده ایجاد شده بود.

ادعاهای بی اساس، یک فرآیند بی پایان

طرح ادعاهای بی اساس از سوی ایالات متحده علیه جمهوری اسلامی ایران امر بی سابقه ای نیست. من برخی آن ها را شمرده و اعضای محترم شورای حکام موارد دیگر از قبیل سایت نظامی پارچین را که مدیرکل بعداً گزارش داد بی پایه بوده، به خاطر می آورند. یک مورد ثبت نشده که امروز بایستی آن را در گزارش جلسه شورای حکام ثبت نمایم ادعاهایی درمورد اکتشافات اظهار نشده معدن اورانیوم بعد از معدن گچین و ساخت تأسیسات تبدیل اورانیوم بود که ظاهراً بر دو

تصویر ماهواره ای سال های ۲۰۰۲ و ۲۰۰۴ از منطقه و کار پیچیده اطلاعاتی توسط جاسوسان اتکاء داشت. متأسفانه بعد از اتلاف وقت و منابع آژانس و ایران در یک جستجوی چندروزه توسط بازرسان و گروه میزبان با استفاده از تصاویر ماهواره ای و تجهیزات GPS به محل دقیق رسیدند. آن ها چیزی غیر از کارگاه سنگ شکن یک شرکت خصوصی که از سال ۲۰۰۲ تعداد بیشتری توالیت (تاسیسات ادعایی) برای کارگران تازه استخدام شده ساخته بود، نیافتند. این موضوع مایه شرمساری بسیار برای بازرسان آژانس بود. حال سؤال این است که چه کسی مسئول اتلاف پول و منابع کشور میزبان و آژانس است که به خاطر چنین ادعای بی پایه ای به هدر رفته و همچنین مسئول صدمه ای است که به اعتبار آژانس وارد شده است؟ مطمئن باشید روزی خواهد رسید که ما در مقابل تمامی این خسارات وارده به ایران و به مردم آن به واسطه این ادعاهای بی اساس و اقدامات غیرقانونی در دیگر نقاط، ادعای غرامت خواهیم کرد. ثابت شده است که تمامی آن ادعاها علیه ایران غلط و بی پایه بوده و ادعای جدید نیز مشابه قبلی ها است که سرنوشتی مشابه خواهند داشت. در این چارچوب، اعضای محترم آژانس مورد معروف «اسناد نایجر» را به عنوان یک از مبانی جنگ افروزی علیه کشور همسایه ما به بهانه اصطلاح نگرانی اشاعه تسلیحات کشتار جمعی به خاطر دارند. شما حتی به خاطر دارید که مقامات آمریکا در بالاترین سطح و در سخنرانی های رسمی خود به منظور گمراه ساختن و فریب افکار عمومی در توجیه حمله به عراق به اسناد نایجر اشاره داشتند درحالی که می دانستند آن اسناد ساختگی است. بنابراین، جای تعجب نیست چنانچه ثابت شود اسناد در خصوص مطالعات ادعایی نیز دروغین و ساختگی است.

نتیجه گیری

در خاتمه، مایلم موارد ذیل را بیان نمایم:

- ایران برنامه کاری مورد توافق را به طور کامل و از طریق همکاری بیش فعالانه حتی فراتر از وظایف قانونی خود اجراء نموده است.
- حل و فصل تمامی مسائل باقیمانده که مدیرکل آن را «به وضوح دلگرم کننده» توصیف کرده است، نقطه عطفی در روابط ما با آژانس است که از هم اکنون اجرای پادمان باید به روال عادی درآید. در این چارچوب، تلاش های صادقانه مدیرکل قابل تقدیر است.
- اقدامات غیرضروری نظیر آنچه خارج از آژانس انجام شده، هیچ تأثیری بر عزم ایران در ادامه فعالیت های هسته ای منحصراً صلح آمیز از جمله غنی سازی نخواهد داشت و در عین حال، به همکاری خود با آژانس ادامه خواهد داد.

- این اقدامات غیرقانونی تنها صلاحیت، اعتبار و یکپارچگی آژانس را تضعیف خواهد ساخت.
- هراقدام مبتنی بر انگیزه های سیاسی با هدف خدشه دار ساختن فضای مثبت جاری در وین، با مخالفت قوی تقریباً تمامی کشورهای عضو مواجه خواهد شد، همانگونه که طی هفته جاری شاهد آن بوده ایم. لازم می دانم مراتب تقدیر صمیمانه خود را به آنانی که برای حفظ این شتاب و فضای سازنده ناشی از همکاری ایران با آژانس تلاش زیادی نموده اند، به ویژه جنبش عدم تعهد و رئیس آن ابراز نمایم.

۳. بیانیه جنبش عدم تعهد در شورای حکام

۱. افتخار دارم این بیانیه را از سوی شعبه جنبش عدم تعهد در وین ارائه نمایم. در ابتدا مایلیم مراتب تشکر خود از مدیرکل بابت گزارش ایشان مندرج در سند GOV/۲۰۰۸/۴ را اعلام نمایم.
۲. جنبش عدم تعهد از تلاش های ایران و دبیرخانه آژانس بین المللی انرژی اتمی در اجرای برنامه کاری در ارتباط با توافق جمهوری اسلامی ایران و آژانس در خصوص مدالیتی حل مسائل باقی مانده استقبال می نماید. در این ارتباط، جنبش عدم تعهد همچنین از دیدار مدیرکل آژانس از ایران در فاصله ۱۲- ۱۱ ژانویه ۲۰۰۸ که طی آن نسبت به تسریع در اجرای برنامه کاری تصمیم گرفته شد، استقبال می نماید.
۳. جنبش عدم تعهد همراه با قدردانی مورد توجه قرار می دهد که همانگونه که در بند ۳ گزارش در خصوص دیدار مدیرکل آژانس از تهران آمده است " ... رهبری ایران اعلام داشت که برنامه هسته ای کشور همواره صرفاً برای مقاصد صلح آمیز بوده و هرگز برنامه توسعه تسلیحات هسته ای دربر نداشته است...".
۴. گروه عدم تعهد مایل است از این فرصت استفاده نموده و موضع اصولی خود در خصوص موضوع که طی بیانیه چهاردهمین اجلاس سران جنبش عدم تعهد در هاوانای کوبا در تاریخ ۱۵ و ۱۶ سپتامبر ۲۰۰۶ اعلام شده است را یادآوری نماید.
۵. جنبش عدم تعهد بسیار خرسند است خاطر نشان نماید که بر اثر تلاش های مشترک دبیرخانه آژانس و ایران، دستاورهای مهمی در جریان اجرای برنامه کاری حاصل شد. با در نظر گرفتن گزارش مدیرکل به شورای حکام و نیز نتایج گزارش شده توسط دبیرخانه در خصوص این موضوع طی جلسات سپتامبر و نوامبر ۲۰۰۷ شورای حکام، جنبش عدم تعهد همراه با خرسندی خاطر نشان می سازد که تمامی ۶ "موضوع باقی مانده" مورد اشاره در برنامه کاری حل و فصل شده اند. جنبش عدم تعهد رضایت خود از همکاری فعالانه جمهوری اسلامی ایران با آژانس در اجرای برنامه کاری توافق شده که منجر به حل این مسائل باقی مانده در زمانی کمتر از مدت زمان پیش بینی شده گردید را اعلام می دارد. عدم تعهد از این پیشرفت چشمگیر استقبال نموده و انتظار دارد که اجرای پادمان در ایران به حالت عادی درآید.
۶. جنبش عدم تعهد خاطر نشان می سازد " ... آژانس شواهدی دال بر استفاده از مواد هسته ای در ارتباط با مطالعات ادعایی نیافته و اطلاعات معتبری در این ارتباط نیز ندارد. جنبش

عدم تعهد اعتقاد دارد اهداف هر جلسه توجیه فنی بایستی تشریح مضامین اسناد قبلاً ارائه شده دبیرخانه باشد. اما جلسه توجیهی فنی که در ۲۵ فوریه درخصوص این موضوع دستورکار برگزار گردید، فراتر از گزارش مدیرکل در خصوص این مسئله بود. به علاوه، جنبش عدم تعهد تأکید می نماید که کار شورای حکام بایستی صرفاً متکی بر اطلاعات به موقع، واقعی، رسمی، راستی آزمایی شده و معتبر باشد.

۷. جنبش عدم تعهد خاطرنشان می سازد که مدیرکل بار دیگر اعلام داشته آژانس قادر است عدم انحراف مواد اظهارشده در ایران را مورد راستی آزمایی قرار دهد و ایران امکان دسترسی آژانس به مواد هسته ای اظهارشده را فراهم نموده و گزارش حسابرسی لازم در ارتباط با مواد و فعالیت های هسته ای اظهارشده را به آژانس ارائه نموده است. جنبش عدم تعهد همچنین خاطرنشان می سازد که آژانس شواهدی دال بر فعالیت های جاری بازفراوری در ایران نیافته است.

۸. جنبش عدم تعهد مایل است تأکید نماید که در گزارش مدیرکل آژانس آمده است که اطلاعات آژانس از برنامه اعلام شده کنونی ایران شفاف تر شده است.

۹. جنبش عدم تعهد اهمیت تداوم بی طرفی و رعایت ابعاد حرفه ای دبیرخانه آژانس را مورد تصریح قرار داده و بار دیگر هرگونه فشار یا مداخله بی مورد در فعالیت های آژانس به ویژه در روند راستی آزمایی که موجب در معرض خطر قرارگرفتن کارآیی و اعتبار آن می گردد را رد می نماید.

۱۰. ضمن تکرار مجدد موضع اصولی خود مبنی بر این که دیپلماسی و گفتگو تنها راه برای حل بلندمدت برنامه هسته ای ایران است، جنبش عدم تعهد تمامی کشورهای عضو را به مساعدت مثبت در این امر فرا می خواند. جنبش عدم تعهد همچنین از تمامی طرف های ذی ربط انتظار دارد از هرگونه اقدامی که روند سازنده امور میان ایران و آژانس را به مخاطره اندازد، اجتناب نمایند.

۴. جمع‌بندی رئیس شورای حکام

شورای حکام با قدردانی گزارش مدیرکل را در مورد «اجرای موافقت نامه پادمان و مفاد مرتبط قطعنامه های ۱۷۳۷ و ۱۷۴۷ در جمهوری اسلامی ایران» که در سند GOV/۲۰۰۸/۴ آمده است، مورد توجه قرار داد. شورای حکام از مدیرکل و دبیرخانه به خاطر تلاش های مداوم فنی، حرفه ای و بی طرفانه شان در ارتباط با راستی آزمایی برنامه هسته ای ایران قدردانی کرد و از توافق میان ایران و آژانس برای حل و فصل تمامی مسائل باقیمانده در ارتباط با برنامه هسته ای ایران و پیشرفت حاصل شده در این رابطه استقبال نمود.

تعدادی از اعضاء با خرسندی خاطر نشان ساختند که ۶ موضوع باقیمانده اشاره شده در برنامه کاری حل شده اند و قدردانی خود را به خاطر همکاری ایران با آژانس در این رابطه اعلام نمودند. آن ها از این پیشرفت عمده و این که ایران موافقت کرده است اطلاعات خاصی را که آژانس مجاز به دریافت آن ها بر اساس پروتکل الحاقی بود به ویژه در ارتباط با کار تحقیق و توسعه در فعالیت های غنی سازی و لیزر ارائه دهد، استقبال کردند. آن ها ابراز داشتند که اجرای پادمان در ایران باید به صورت عادی انجام گیرد.

تعداد دیگری از اعضاء خاطر نشان ساختند که آژانس شماری از مسائل برنامه کاری را دیگر در این مرحله به عنوان موضوع باقیمانده نمی داند. آن ها از این گفته آژانس مبنی بر این که قصد دارد تا تلاش برای تقویت یافته هایش در ارتباط با این مسائل و راستی آزمایی کامل بودن و درست بودن اظهارات ایران در ارتباط با مواد و فعالیت های هسته ای اش را ادامه دهد، حمایت کردند.

آن ها با نگرانی جدی خاطر نشان ساختند که یک موضوع عمده باقیمانده مربوط به ماهیت برنامه هسته ای ایران، مطالعات ادعایی در مورد پروژه نمک سبز، آزمایش مواد انفجاری قوی و موشک باقابلیت بازگشت مجدد به جو است که آن ها آن را برای ارزیابی ابعاد احتمالی نظامی برنامه هسته ای ایران بسیار اساسی دانستند. آن ها از ایران مصرانه خواستند تا با آژانس به طور فعال برای بررسی دقیق اسناد موجود مربوط به مطالعات ادعایی وارد کار شود. تعداد دیگری از اعضاء اظهارات آژانس را خاطر نشان ساختند مبنی بر این که آژانس هنوز به بررسی اصالت مطالعات ادعایی می پردازد و این که آژانس نه استفاده از مواد هسته ای را در ارتباط با مطالعات اتهامی تشخیص داده است و نه اطلاعات معتبری در این ارتباط دارد. خاطر نشان شد که اطلاعات مربوط به مطالعات ادعایی تنها اخیراً به ایران ارائه شده است.

تعدادی از اعضاء ابراز نگرانی جدی کردند که ایران از درخواست های قبلی شورای حکام و تعهدات قطعنامه های ۱۶۹۶، ۱۷۳۷ و ۱۷۴۷ شورای امنیت تبعیت نکرده است و از ایران مصرانه خواستند تا اقدامات مقرر در آن ها و قطعنامه اخیر ۱۸۰۳ به ویژه در ارتباط با تعلیق فعالیت های

مربوط به غنی سازی را اجراء کند. آن ها در این ارتباط یادآوری کردند که شورای امنیت در آن قطعنامه ها قصد خود را برای اتخاذ اقدامات بیشتر بر اساس فصل ۷ منشور ملل متحد در صورتی که ایران همچنان به عدم تعلیق فعالیت های مربوط به غنی سازی ادامه دهد، اعلام کرده است. این دیدگاه مطرح شد که تصویب قطعنامهٔ اخیر شورای امنیت باید به تعویق می افتاد تا گزارش مدیرکل و گزارش شفاهی وی مورد توجه قرار می گرفت.

تعدادی از اعضاء با نگرانی خاطرنشان ساختند که هیچ پیشرفتی در مورد درخواست آژانس از ایران مبنی بر این که در تصمیم خود برای تعلیق اجرای کد ۳/۱ اصلاح شدهٔ ترتیبات فرعی تجدیدنظر نماید، حاصل نشده است و تأکید نمودند که ترتیبات فرعی نمی تواند به طور یک طرفه تعلیق یا اصلاح گردد. آن ها از ایران خواستند تا در تصمیم خود تجدیدنظر نماید.

تعدادی از اعضاء تأکید نمودند که گزارش مدیرکل اعلام کرده است که آگاهی آژانس دربارهٔ برنامهٔ اعلام شدهٔ کنونی ایران روشن تر شده است. آن ها همچنین این ارزیابی دبیرخانه را خاطرنشان ساختند که تمامی مواد هسته ای اظهارشده در ایران مورد حسابرسی قرار گرفته است، درعین حال که تصدیق می کنند کار آژانس در مورد راستی آزمایشی کامل بودن اظهارات ایران همچنان ادامه دارد. آن ها خاطرنشان ساختند که هیچ مدرکی در مورد فعالیت های اظهارنشده در ایران وجود نداشته است و این که آژانس هیچ نشانه ای از این که فعالیت های بازفروری در ایران در جریان است، نیافته است.

تعدادی از کشورها ابراز نگرانی جدی کردند که همان طور که مدیرکل اعلام کرده است در پرتو موضوع باقیمانده مطالعات ادعایی، آژانس هنوز در موقعیتی نیست که علی رغم بیش از چهارسال تلاش های فراوان درمورد ماهیت کامل برنامهٔ هسته ای ایران نتیجه گیری نماید. همچنین آن ها اظهارات آژانس را خاطرنشان ساختند که ایران اطلاعات بیشتر را به طور موردی ارائه داده است، نه بر اساس شیوه ای پایدار و کامل.

تعدادی از کشورها ابراز نگرانی کردند که به دلیل عدم اجرای کامل پروتکل الحاقی، آژانس در موقعیتی نبوده است که تضمین های معتبر درمورد فقدان مواد و فعالیت های اظهارنشدهٔ هسته ای ارائه دهد. آن ها از ایران خواستند تا پاسخ های کامل، معتبر، و روشن به آژانس برای حل تمام مسائل مربوط به فعالیت های هسته ای ایران ارائه دهد، پروتکل الحاقی را تصویب و اجراء نماید و به طور کامل ترتیبات فرعی موافقت نامهٔ جامع پادمان را اجراء نماید. آن ها همچنین تأکید کردند که انجام آن کارها و اقدامات شفاف ساز درخواست شده توسط آژانس، گام های مثبتی برای ایجاد اعتماد در رابطه با برنامهٔ هسته ای ایران خواهند بود.

اعضاء بار دیگر بر حق اساسی و غیرقابل انکار کشورهای عضو جهت توسعه انرژی هسته ای برای اهداف صلح آمیز مطابق با تعهدات مرتبط حقوقی شان تأکید کردند. تعدادی بر تمایز میان اقدامات داوطلبانه اعتمادساز و تعهدات پادمانی الزام آور حقوقی تأکید کردند. خاطرنشان شد که درخواست از ایران برای تعلیق، خودش هدف نیست و آن به خاطر ایجاد اعتماد است. از اینرو، این موضوع نباید به عنوان بهانه ای برای تحمیل تعلیق بی پایان یا توقف مورد استفاده قرار گیرد. آن ها همچنین بار دیگر بر حمایت خود از ایجاد منطقه خاورمیانه عاری از سلاح های هسته ای تأکید کردند. آن ها اعلام کردند که حمله یا تهدید به حمله علیه تأسیسات صلح آمیز هسته ای خطر بسیار بزرگی را ایجاد خواهد کرد و نقض فاحش حقوق بین الملل خواهد بود.

تعدادی از کشورها تأکید کردند که آژانس تنها نهاد معتبر برای راستی آزمایی هسته ای در ارتباط با معاهده منع گسترش سلاح های هسته ای (NPT) است و این که آژانس باید به کار خود جهت حل و فصل موضوع هسته ای ایران ادامه دهد. آن ها هرگونه فشار ناروا بر یا مداخله بی جا در فعالیت های آژانس را به ویژه در فعالیت های راستی آزمایی آن مردود دانستند، چرا که آن می تواند کارآیی و اعتبار آژانس را به مخاطره افکند.

تعدادی از کشورها حمایت کامل خود را از اقدامات اخیر انجام شده توسط مدیرکل در جهت حل مسائل باقیمانده اعلام داشتند و از همه طرف های درگیر خواستند تا از اتخاذ هرگونه اقدامی که روند سازنده میان ایران و آژانس را به مخاطره افکند، خودداری کنند. ضرورت تداوم مذاکرات و گفتگو میان تمامی طرف ها درباره تمامی موضوعات مرتبط، همانطور که شورای امنیت تأکید کرده است، به عنوان راه رسیدن به یک راه حل درازمدت برای موضوع هسته ای ایران مورد تأکید قرار گرفت. بسته پیشنهادی ۶ کشور با حمایت نماینده عالی اتحادیه اروپا و پاسخ به آن در این رابطه خاطرنشان شد. همچنین بیانیه ۶ کشور صادر شده در ۳ مارس ۲۰۰۸ هنگام تصویب قطعنامه ۱۸۰۳ شورای امنیت در این رابطه خاطرنشان شد. شورای حکام از مدیرکل خواست که همچنان شورا را از تحولات به طور مقتضی آگاه نگاه دارد.

۵. پاسخ جمهوری اسلامی ایران به برخی ادعاها در شورای حکام^۱

۱. موضوع تعلیق فعالیت های غنی سازی پس از آن که ذرات اورانیوم غنی شده در سطح بالا در برخی از قطعات مستعمل پیدا شد، مطرح گردید. پس از همکاری های فشرده فنی بین ایران و آژانس، مدیرکل در ژوئن ۲۰۰۴ گزارش داد که آلودگی در ایران از غنی سازی در داخل نشأت نمی گیرد، بلکه منشأ آن خارج از کشور است.
۲. سپس، حتی با حل و فصل موضوع سانتریفیوژهای پی.یک و پی.دو نیز درخواست تعلیق تکرار شد.
۳. اکنون بر پایه گزارش شفاف مدیرکل در مختومه کردن موضوع آلودگی، دیگر هیچ توجیه فنی و حقوقی برای درخواست تعلیق و ادامه درگیری شورای امنیت در این موضوع وجود ندارد.
۴. اصرار تعداد معدودی از کشورهای عضو شورای حکام به تعلیق و نادیده گرفتن گزارش مدیرکل، این نگرانی جدی را ایجاد می کند که هدف آن ها توقف تمام عیار فعالیت های صلح آمیز ایران است. درحالی که آن ها موضوع تعلیق را با نیت سیاسی جهت شکل دهی افکار عمومی مطرح ساختند.
۵. شورا یادآوری می کند که نخست وزیر رژیم صهیونیستی در تاریخ ۱۱ دسامبر ۲۰۰۶ رسماً به برخورداری این رژیم از سلاح های هسته ای اذعان نمود. متعاقباً، عدم تعهد در بیانیه مورخ ۵ فوریه ۲۰۰۷ خود نگرانی فراوان خود از برخورداری اسرائیل از قابلیت های هسته ای که تهدیدی جدی و مستمر برای امنیت کشورهای همجوار و دیگر کشورهاست اعلام و این اقدام اسرائیل را به همراه استمرار توسعه و انباشت سلاح در زرادخانه های هسته ایش محکوم نمود. از آنجا که نماینده این رژیم برخورداری اسرائیل از سلاح های هسته ای را تکذیب و صحت این بیانیه را در شورای حکام و کنفرانس عمومی رد کرد، هیأت جمهوری اسلامی ایران در طول دو نشست قبلی شورای حکام از آژانس درخواست نمود راستی آزمایی فرایند فعالیت های پنهان هسته ای را آغاز نماید تا به کشورهای منطقه اطمینان دهد که این رژیم به دنبال توسعه سلاح های هسته ای نیست. به طور حتم، تهدید قابلیت های هسته ای اسرائیل توأم با سیاست های توسعه طلبی و تهاجمی آن موجب نگرانی برای تمام جهان و یک تهدید واقعی برای صلح و امنیت بین

---

^۱ این بیانیه توسط علی اصغر سلطانی، سفیر و نماینده جمهوری اسلامی ایران نزد سازمان های بین المللی در وین قرائت شده است.

المللی است. رویکرد معیار دوجانبه و نادیده انگاشتن مطلق چنان نگرانی امنیتی جدی توسط شورای حکام، اعتماد این نهاد و به طور کلی آژانس را متزلزل و مخدوش می سازد. در هریک از نشست های شورای حکام، ما فصل هایی از تاریخ آژانس را برای نسل آینده آماده می کنیم. اطمینان دارم همه ما با این پرسش روبرو خواهیم شد که چرا هیچ عکس العملی در برابر چنان نگرانی های جدی امنیتی نشأت گرفته از یک رژیم مجهز به سلاح های هسته ای که در همین هفته جنایت کشتار و نسل کشی صدها فلسطینی بی گناه را مرتکب شد، صورت نگرفت. سکوت در اینجا جز شرمساری معنای دیگری ندارد. از آژانس انتظار داریم به همه ابعاد این فاجعه روبرو شود، اما آژانس دست کم باید با قابلیت ها و فعالیت های اعلام نشده و مخفیانه سلاح های هسته ای این رژیم سروکار داشته باشد و این درچارچوب اختیارات قانونی شورای حکام می باشد.

۶. در ارتباط با مسئله راکتور آب سنگین، به نظر می رسد که طرفداران و بانیان قطعنامه های شورای حکام و شورای امنیت سازمان ملل درک خوبی از جنبه های فنی کار ندارند. ایران ناگزیر است راکتور قدیمی آب سبک خود را که رادیوایزوتوپ برای کاربردهای پزشکی تولید می کند، با نوع جدید جایگزین نماید. ایران تصمیم گرفت راکتور آب سنگین را انتخاب کند، زیرا این نوع راکتور با اورانیوم طبیعی کار می کند و راکتور تحقیقاتی آب سبک تهران دست کم نیاز به غنی سازی ۲۰ درصدی اورانیوم دارد (نخستین سوخت ارسالی از سوی آمریکا در حدود ۳۵ سال پیش، دارای غنای ۹۳ درصد بود). اکنون سؤال این است که حامیان چنان قطعنامه ها و کسانی که این موضوع را مطرح می سازند، چگونه می گویند ایران نباید به ساخت راکتور تحقیقاتی آب سنگین ادامه دهد و به جای آن راکتور آب سبک بسازد؟ این درواقع همان سردرگمی برآمده از فقدان اطلاعات فنی دیپلمات هایی است که این قطعنامه ها را هدایت می کنند!

۷. تمامی اطلاعات ارائه شده توسط سفیر آمریکا در روز جاری با اشاره به آنچه در جلسه غیررسمی توجیهی فنی توسط معاون مدیرکل در امور پادمان ارائه شد، به آسانی می تواند توسط یک دانشجوی درحال تحصیل که اطلاعات مربوطه را دریافت می کند و به واسطه چند هزار دلار از سوی آمریکا به عنوان کشوری که حامل تجربه استفاده از چنان سلاح های ضد بشری بوده و توانسته هزاران ژاپنی بی گناه را به خاکستر تبدیل نماید، جعل شود. تمام اسنادی که در ایران نشان داده شده و اسناد جدیدی که توسط معاون مدیرکل در جلسه توجیهی هفته گذشته نشان داده شد، موارد فقدان اعتبار این اسناد را روشن می سازد.

۸. یک سؤال ساده اینجا مطرح است که چنان چه یک کشور عضو موارد یا اسناد مربوط به ادعا و اتهام انحراف را ارائه دهد، آیا حق دارد به دبیرخانه فرمان دهد که چگونه و چه موقع از آن ها استفاده نماید؟ آیا کشور اتهام زننده حق دارد به دبیرخانه تحمیل کند که پاسخ های کشور مورد اتهام را قبل از انتشار گزارش نهائی برای تمام کشورهای عضو ارائه دهد؟ آیا این موارد ناقض اساسنامه نیستند؟ ای انها مسائل جدی و مهمی هستند که کشورهای عضو باید عمیقاً به آن پردازند. جمهوری اسلامی ایران به عنوان یکی از کشورهای عضو، به نوبه خود اجازه نخواهد داد بی طرفی و استقلال دبیرخانه بیشتر از این از سوی برخی کشورهای خاص به ویژه آمریکا به مخاطره افتد.

۶. پیام رئیس جمهوری به رهبر معظم انقلاب به مناسبت پیروزی هسته ای (۱۳۸۶/۱۲/۴)

مقام معظم رهبری انقلاب اسلامی

حضرت آیت الله خامنه‌ای (مدظله العالی)

سلام علیکم

پیروزی تاریخی ملت شریف ایران در بزرگ رین رویارویی سیاسی با قدرت‌های سلطه‌گر پس از پیروزی انقلاب اسلامی در موضوع مهم هسته‌ای را به حضرتعالی، ملت انقلابی و شجاع و حضرت ولی عصر(عج) تبریک و تهنیت عرض می‌نمایم. مستحضرید که این پیروزی مرهون همدلی و ایستادگی ملت مومن، فداکار و تمدن‌ساز ایران تحت ارشادات جنابعالی و عنایات خاصه‌امام زمان(عج) است. اینجانب صمیمانه از هدایت‌ها و حمایت‌های حضرتعالی، تلاش بی‌وقفه دانشمندان و متخصصین، مجاهدت گسترده دست‌اندرکاران دیپلماسی، فداکاری مجموعه خادمین ملت در دولت جمهوری اسلامی و هوشمندی، اعتماد به نفس و مقاومت قهرمانانه ملت بزرگ ایران سپاسگزارم و اطمینان می‌دهم که ملت عزیز و فرزندان انقلابی شما در دولت جمهوری اسلامی همچنان مصمم و متحد و بدون توجه به هیاهوی بداندیشان در دفاع از آرمان‌های بلند انقلاب اسلامی و تا تحقق کامل همه آن‌ها ایستاده‌اند و هر روز با نشاط‌تر، با انگیزه‌تر و مستحکم‌تر در همه میدان‌های علمی، سیاسی، اقتصادی و فرهنگی حضوری سرنوشت‌ساز خواهند داشت. از خدای متعال، طول عمر همراه با سلامت برای جنابعالی و عزت و پیشرفت برای ملت ستودنی ایران عزیز مسألت دارم.

۷. فرمایشات مقام معظم رهبری در دیدار اعضای مجلس خبرگان (۱۳۸۶/۱۲/۷)

پایبندی مردم و مسئولان بر شاخص ها و اصول نظام اسلامی و بیان صریح و بدون هراس آن ها و ایستادگی و حضور هوشمندانه در صحنه، عامل سربلندی نظام و پیشرفت کشور در عرصه های مختلف از جمله موفقیت بزرگ در موضوع هسته ای است. یک نمونه از پیشرفت های نظام اسلامی، مسئله هسته ای است که ملت ایران در این موضوع حقاً و انصافاً به یک موفقیت بزرگ و پیشرفت چشمگیر دست یافته است. همان کسانی که می گفتند باید فعالیت هسته ای ایران برچیده شود، اکنون می گویند ما حاضر به قبول پیشرفت های شما هستیم به شرط آن که برای مدت محدودی ادامه پیدا نکند که این مسئله، پیشرفت بزرگی است که جز با استقامت به دست نمی آمد. نقش شخص رئیس جمهور و ایستادگی وی در پیشرفت موضوع هسته ای بسیار بارز است. در کنار ایستادگی ملت، مجلس هفتم نیز برخلاف تلاش عده ای در دوره قبل واقعاً در موضوع هسته ای ایستادگی و پافشاری کرد. من از قشرهای مختلف مردم، مراجع محترم، روحانیت معظم و مسئولان در بخش های مختلف به ویژه دولت و مجلس به دلیل اتخاذ مواضع صریح در موضوع هسته ای قدردانی می کنم. حضور هوشمندانه مردم در صحنه و وحدت نظر مسئولان، در هر موضوعی همواره موجب استحکام نظام اسلامی خواهد شد.

۸ پیام رئیس جمهوری خطاب به ملت ایران به مناسبت پیروزی هسته ای (۱۳۸۶/۱۲/۵)

ملت عزیز، شریف و انقلابی ایران

اینک که در نتیجه الطاف خداوندی و عنایات حضرت بقیه الله (عج) و صبر و استقامت رهبری، ملت و دولت خدمتگزار یک بار دیگر حقانیت شما مردم آگاه و با فضیلت در عرصه بین الملل و در منظر جهانیان به اثبات رسیده است، این پیروزی بزرگ را به یکایک مردان و زنان ایران سرافراز صمیمانه تهنیت می گویم و خداوند را به واسطه انجامز وعده ای که به مؤمنان در نیل به عزت و کرامت و نصرت و پیروزی از رهگذر پافشاری بر حق و ایمان داده است، شکر گزارم.

ایستادگی شما مردم عزیز، موجب شد تا دولت از نخستین روزهای مسئولیت خود عزم خویش را برای اصلاح امور و اتخاذ سیاست دفاع از حقوق حقه کشور جزم نموده و با تمام قدرت در عرصه ملی و جهانی از همه ظرفیت ها برای احقاق حق مسلم استفاده از انرژی هسته ای بهره جسته و نهایتاً به لطف خدای بزرگ، حقانیت ملت را در عالی ترین مرجع تخصصی جهانی یعنی آژانس بین المللی انرژی اتمی به اثبات برساند. شما به خوبی آگاهید که این دولت پرونده مذکور را در چه شرائطی تحویل گرفت و از چه مسیر حساس و دشواری برای فتح قله های افتخار و عظمت گذشت. ایمان به خدا و توجهات حضرت ولی عصر (عج) و حقانیت راهی را که برگزیده ایم و درایت رهبر عزیز و ملت بزرگوار موجب شد که تلاش های قدرت های زورگو و زیاده خواه در توقف حرکت متعالی نظام و دولت بی نتیجه مانده و ترفندها و تهدیدهایشان جز به کشف بیشتر ضعف و زبونی و قدرت پوشالی و روی سیاه آنان نینجامد. در مقابل، اینک روی سپید ملت ما که نشان از سربلندی آنان در عرصه عظیم آزمون خطیرشان در این مصاف تاریخ ساز دارد، نشان داد که وعده خدا حق است و دستیابی به افق های بلند شایسته ملتی است که حق خود را بشناسد و چنان که مولای عدالت پیشگان علی (ع) فرمود، بدانید که حق گرفتنی است. این درس بزرگی است برای همه ملت ها که با تاسی از ملت شریف و مؤمن ایران اسلامی، حاکمیت ذلت بار مستکبران ستمکار را برنتابند و در برابر سیاست های تسلیم طلبانه ایستادگی کنند و بدانند همانگونه حضرتش فرمود: "الموت فی حیاتکم مقهورین و الحیاه فی موتکم قاهرین".

و اما این پیروزی، درس بزرگ دیگری است برای آنان که راه خود را از سر خودخواهی از مردم جدا کرده اند. اینان نه مردم را باور دارند و نه از ظرفیت های بزرگ آنان آگاهند، جز به منافع خود نمی اندیشند، از پیشرفت کشور ناخرسندند و در شادی مردم سهیم نمی شوند، ضعف ایمانشان به آسمان و بریدگی شان از مردم در زمین از آنان افرادی بزدل ساخته است که قدرت های شیطانی را همه کاره عالم می دانند. اینان همانهاییند که در جریان پیگیری این پرونده حساس و خطیر ملی

پیوسته کوشیدند تا مدیریت دولت را ضعیف و راه برگزیده درخشان را بن بست جلوه داده و چماق قطعنامه ها را بر سر ملت کوفته و با ایجاد یأس در مردم و تکمیل پروژه دشمن در ارباب مردم، دل آنان را خالی کرده و از ادامه راهشان بازدارند. ما که در این مدت آنان را به خدا حواله کرده ایم، اکنون نیز چنین کنیم و این تنها برای ثبت در تاریخ است تا مجالی که همه حقائق و ناگفته ها گفته آید.

ملت عزیز ایران

شهادت می دهم که شما چنان که امامان (ره) فرمود، بهترین ملت روی زمین هستید. شهد شیرین این پیروزی گوارای وجودتان باد. شما درحالی حقانیت خود را در دنیا به اثبات رسانده اید که دشمنان شما که دشمنان خدا و انسانند از هیچ ترسند و حيله ای و از هیچ ابزار و وسیله ای برای ممانعت از پیروزی شما دریغ نکرده اند. آن ها حتی با زور و تهدید و با سوء استفاده از نهاد مظلومی چون سازمان ملل و بر مبنای جایگاه غاصبانه در شورای امنیت، با انکار آفتاب حقیقت ملت مظلوم ما را به انحراف متهم کرده و از امکانی که قاعدتاً باید منافع و امنیت همه ملت ها را پشتیبان باشد، عاملی برای محکومیت و محرومیت مردم ایران ساختند. اما اکنون که نهاد قانونن آژانس بین المللی انرژی اتمی به سلامت راه ملت ایران در دستیابی به انرژی هسته ای توسط فرزندان افتخار آفرینش به تمام و کمال شهادت داده است، زورگویان فریبکار در برابر افکار ملت ها و نخبگان جهان چه پاسخی خواهند داشت؟ آنان را چاره ای جز آن نیست که یا در برابر این حقیقت تابناک سر تسلیم فرود آورده و هم صدا با جهانیان حقانیت ملت ایران را فریاد کنند، دست از ادامه خیانت ها بشویند و از خیانت ها روی بگردانند و یا همچنان دور از شأن انسان بر کوس رسوایی خود بکوبند. اما اگر چنین کنند، بدانند که با آشکارشدن حقائق و انکشاف چهره پلید و منفورشان در نزد ملت ها، دامنه یأس آن ها از انصراف ملت بزرگی چون ایران چندان فزونی یابد که دامن وجودشان را بسوزاند.

ملت عزیز ایران، مردان و زنان قهرمان، پدران و مادران، خواهران و برادران و دختران و پسران من به هوش و آگاه باشید که این تازه از نتایج سحر است و پیروزی های درخشان تر در پیش است. مقاومت و پایداری شما اگرچه به پیروزی در احقاق حقتان در داشتن فناوری هسته ای انجامید، اما شما اینک به پیروزی بزرگ تری دست یافته اید. شما در عرصه بزرگ تری مدیریت ناشایست و ناصالح قدرت های انحصارطلب جهانی را به چالش و بلکه شکست مفتضحانه کشانده اید. اکنون دغلكاران جهانی مانده اند و حنائی که دیگر هیچ رنگ ندارد. آنان اکنون بر سر دوراهی و انتخابی

بزرگ مانده اند. می توانند چشمان خود را باز کنند و آفتاب درخشان حقیقت ملت ها را دریابند و یا سر در برف کنند که در این صورت، آنان را به توفان ملت ها بشارت می دهم که چه بد سرانجامی است.

اینجانب فرزند کوچک و خاک پای شما ملت بزرگ و شریف و انقلابی و متدین ایران، یک بار دیگر سر بر خاک شکر به درگاه ایزد متعال سائیده، زبان به سپاس و امتنان از عنایات و محبت های بیکران و همیشگی مولای انس و جان حضرت صاحب الزمان (عج) می گشایم و ضمن قدردانی از ایستادگی های راهگشا و قاطعانه مقام معظم رهبری که راه دولت را در مدیریت جسورانه گشودند، بهترین درودها و تبریکات خود را تقدیم یکایک شما می کنم و برای همه عزیزان دست اندرکار این پرونده و همه فرزندان سلحشور و آگاه و فرزانه و متخصص و کاردان افتخار آفرین این سرزمین آرزوی توفیقات روزافزون می کنم و برای تعالی روح بلند امام عزیز که درس استقامت و آزادگی به ما آموخت و ارواح پاک شهیدانی که پیروزی ملت و اعتلای مکتب و کشور را جاودانه کردند، دعا می کنم.

محمود احمدی نژاد

رئیس جمهور اسلامی ایران

۹. گفتگوی تلویزیونی رئیس جمهوری با ملت شریف ایران به مناسبت پیروزی هسته ای

(۱۳۸۶/۱۲/۴)

از نظر مردم ایران موضوع هسته‌ای پایان یافته است، اما در صورت هرگونه اقدام غیرمنطقی از سوی قدرت‌های زورگو، جمهوری اسلامی ایران اقدامات متقابلی طراحی کرده و به اجراء خواهد گذارد. ملت ایران، نظام سلطه را که پایه آن براساس ثروت و زور است به خوبی می‌شناسد. در موضوع هسته‌ای دو بخش متفاوت وجود داشته که در بسیاری نقاط با هم منطبق هستند. دستیابی به دانش هسته‌ای از نظر علمی و همچنین پیگیری غیرقانونی این موضوع در ابعاد سیاسی دو بخشی است که در موضوع هسته‌ای مطرح است. فناوری هسته‌ای دانشی کاملاً ممتاز است. چند کشور می‌خواهند فناوری هسته‌ای را در اختیار و انحصار خود حفظ کنند تا بدینوسیله این انرژی ابزار سلطه بر سایر کشورهای جهان در درازمدت باشد. قدرت‌های زورگو ۳۰ سال است که ملت ایران را تحریم کرده و با اقدامات مختلف تحت فشار قرار داده‌اند تا کسی راه ملت ایران را ادامه ندهد. قدرت‌های زورگو به زعم خود جهان را بین خود تقسیم کرده‌اند. آن‌ها امروز می‌بینند ملت ایران در شرائط فشار و تحریم به انرژی صلح‌آمیز هسته‌ای دست یافته است و می‌خواهد اینان را کنار زده و در بالاترین نقطه و در کنار آنان بنشیند. موضوع برای آن‌ها بسیار سخت و ناگوار است. الگو شدن ایران برای سایر ملت‌های دیگر، عامل ناراحتی قدرت‌های زورگو و سلطه‌طلب است. همواره در طول تاریخ امواج حرکت ملت ایران، سایر ملت‌ها را در بر گرفته است و آن‌ها امروز از این مسأله نگران هستند. قدرت‌های زورگو از اول می‌دانستند که جنجال و هیاهو بر سر مسأله هسته‌ای از نظر حقوقی مبنایی ندارد. مخالفت قدرت‌های زورگو با دستیابی ملت ایران به فناوری صلح‌آمیز هسته‌ای همواره از نظر سیاسی صورت می‌گرفت و آن‌ها بارها تلاش کردند که این موضوع به نقطه غیرقابل بازگشت برای ملت ایران نرسد. از این جهت، درصدد بودند تا از ملت ایران زمان بگیرند تا این اتفاق رخ ندهد. موفقیت‌های ایران در دستیابی به فناوری صلح‌آمیز هسته‌ای عمدتاً به خاطر دستاوردهای سیاسی آن است. این درحالی است که از نظر علمی نیز دستیابی به دانش صلح‌آمیز هسته‌ای بسیار مهم است و در بخش‌های مختلف کشاورزی، بهداشت و انرژی از این فناوری استفاده می‌شود. ناگفته‌ها در موضوع هسته‌ای فراوان است و ملت ایران می‌داند که من به لحاظ برخی ملاحظات نمی‌توانم آن‌ها را بیان کنم. مسأله هسته‌ای از تیر ۸۱ شروع شد که گروهی از منافقان از سایت نطنز گزارشی ارائه و آژانس انرژی هسته‌ای وارد عمل شد که صدور قطعنامه‌های پی‌درپی نیز از همین مرحله شروع شد. در مهر ۸۲ وزرای خارجه سه کشور اروپایی به ایران آمده پیشنهاد دادند که گفت‌وگوهایی انجام شود. قرار شد دو طرف اقداماتی داشته باشند که تعطیلی فعالیت‌های هسته‌ای ایران در هر مرحله از جمله اقدامات ایران بود. در

طرف مقابل به جای آن که آنان نیز اقدامی انجام دهند، اما تنها به روند صدور قطعنامه‌ها تأکید کردند. آن‌ها در فرانسه قطعنامه علیه ایران ارائه داده و در بروکسل نیز برای تعطیلی قطعه‌سازی و همه فعالیت‌ها بیانیه صادر کردند. حتی روند کار تا تهدید به بردن موضوع هسته‌ای ایران به شورای امنیت ادامه یافت، تا جایی که می‌خواستند در زمینه هسته‌ای هیچگونه تحقیقاتی هم صورت نگیرد. سه کشور اروپایی در ۱۴ مرداد ۸۴ گفتند برنامه همکاری، تدوین و اجراء شود. این پیشنهاد آن‌ها همزمان با روی کار آمدن این دولت بود و قبل از تنفیذ دولت ما تأکید کردیم که پس از ۲ سال فعالیت‌ها بایستی مجدداً آغاز شود. یکی دو روز بعد از تنفیذ حکم ریاست جمهوری کار شروع شد و به آژانس اطلاع دادیم که سایت اصفهان را فعال می‌کنیم. وقتی این موضوع را اعلام کردیم، آن‌ها پیشنهاد دادند برای همیشه از غنی‌سازی دست بردارید و در عوض ما آموزش اینترنت می‌دهیم و یا هر وقت کشوری خواست با سلاح اتمی به ایران حمله کند، شما می‌توانید علیه کشور حمله‌کننده به سازمان ملل شکایت کنید. اما ما تأکید کردیم این پیشنهادات توهین به ملت ایران است. پس از این اتفاقات به کشورهای اروپایی اعلام کردیم که اگر پرونده هسته‌ای ایران را به شورای امنیت ببرید، نطنز آغاز به کار خواهد کرد. آن‌ها قطعنامه دادند و به همین دلیل در ۲۱ فروردین ۸۵ اولین زنجیره سانتریفیوژ را افتتاح کردیم. چنین شد که سه کشور اروپایی نیز در تیرماه بسته جدیدی ارائه داده و قرار شد آخر مرداد به آن‌ها پاسخ دهیم، اما قبل از آخر مرداد قطعنامه صادر کردند. به کشورهای اروپایی گفتیم که اگر قطعنامه صادر شود، اقدام دیگری انجام می‌دهیم. آن‌ها تصویری از قبل داشتند و فکر می‌کردند اگر به ملت ایران فشار بیاورند ایران عقب‌نشینی می‌کند، اما با صدور قطعنامه جدید بلافاصله گفتیم که اجرای پروتکل الحاقی در تعلیق قرار گیرد، پروتکلی که بدون دریافت امتیاز و تصویب در مجلس شورای اسلامی فقط برای اعتمادسازی پذیرفته شده بود. وقتی کشورهای زورگو قطعنامه بعدی را دادند، ترتیبات اجرائی را نیز برداشتیم. منظور از ترتیبات اجرائی یعنی این که همه اندیشه‌های دانشمندان قفل شده و اگر کسی بخواهد در زمینه هسته‌ای فکر هم نکند باید از قبل به آن‌ها اطلاع داده شود. وقتی با صدور قطعنامه بعدی تولید صنعتی را شروع کردیم، قدرت‌های زورگو گفتند دیگر ادامه ندهید تا مسأله با آژانس پیگیری شود.

قرار شد به سؤالات آژانس بین‌المللی انرژی اتمی پاسخ داده شود. من همانجا گفتم موضوع هسته‌ای ایران از نظر سیاسی تمام شده است. آژانس بین‌المللی انرژی اتمی فقط ۶ سؤال را مطرح کرد و گفت برخی ادعاهای چند کشور نیز وجود دارد. قرار شد ظرف ۱۸ ماه به سؤالات آژانس جواب بدهیم تا از نظر حقوقی مسأله تمام شود، اما ما زودتر از موعد مقرر به این سؤالات پاسخ دادیم. هر جا ملت ایران در مقابل قدرت‌های زورگو مسامحه کردند، آن‌ها تقاضاهای بیشتری مطرح

کردند. چندماه پیش یکی از مسئولان مذاکره کننده هسته‌ای کشورهای غربی به مسئول مذاکره کننده ایران گفته بود ما نمی‌خواستیم شما هسته‌ای شوید و هیچ وقت نپذیرفتیم که به فناوری هسته‌ای دست یابید. آن‌ها تعلیق داوطلبانه را همواره تعلیق دائمی تلقی می‌کردند، زیرا ذیل توافقنامه تعلیق داوطلبانه همیشه این جمله را می‌آورند که ادامه مذاکرات فقط با ادامه تعلیق ممکن است و رعایت تعلیق امری الزام‌آور برای ایران است و به همین دلیل آژانس در بازگشایی تأسیسات اصفهان نیز که تعلیق آن داوطلبانه بود ما را محکوم کرد، هرچند که اقدام آژانس اشتباه و غیرقانونی بود. در پاریس مقرر شده بود ادامه مذاکرات یعنی همان ادامه تعلیق. سه وزیر خارجه کشورهای اروپایی در پاریس گفته‌اند هر نوع کار تحقیقاتی و قطع‌سازی بایستی از سوی ایران متوقف شود. مسیر موضوع هسته‌ای ایران نشان می‌دهد هر جا ایستاده‌ایم آن‌ها عقب رفته‌اند، زیرا ملت ایران روی قانون و عدالت ایستاده است.

اساس کار شورای امنیت در صدور قطعنامه علیه برنامه هسته‌ای صلح‌آمیز ایران غیرقانونی است. شورای امنیت بالاترین نهاد تصمیم‌گیری بین‌المللی است، اما براساس اطلاعات غلط در موضوع هسته‌ای ایران قطعنامه صادر کرد، درحالی که آژانس اعلام کرده اطلاعاتی که به آژانس داده شده بود، اعتبار نداشته و غلط بوده است. شورای امنیت درباره ایران خیلی بد عمل کرده است. این‌ها در جنگ تحمیلی نیز قطعنامه علیه متجاوز صادر نکردند و منتظر بودند که صدام سه روزه ایران را بگیرد و آن وقت بگویند مسأله تمام شد تا کسی نتواند حرفی بزند. اما هوشیاری امام (ره) و ملت ایران نگذاشت که به اهداف خود دست یابند.

اگر ادعاهای یکی از اعضای آژانس علیه عضوی دیگر اثبات نشود، مدعی باید خسارت بدهد. اخیراً یکسری کاغذ داده و حتی گفته‌اند همه آن‌ها را به ایران ندهید، اما ایران بایستی جواب آن‌ها را بدهد. پس چگونه ما جواب بدهیم؟ درحالی که اینگونه جعل سند به صورت ناشیانه از سوی چند کودک نیز قابل انجام است و ارزش حقوقی ندارد. چرا که هر ادعایی بایستی مسیر خود را طی کرده و در صورت عدم اثبات، طرف مدعی بایستی غرامت بپردازد. ملت ایران قطعنامه‌های پیشین را بر مبنای اطلاعات غلط دانسته و آن را قبول ندارد. کشورهای که شورای امنیت را به صدور قطعنامه علیه جمهوری اسلامی ایران وادار کرده‌اند، امروز بیشتر به دنبال حل مشکل خودشان هستند، چرا که حیثیت خود و آژانس بین‌المللی انرژی هسته‌ای را در معرض حراج گذاشته‌اند. در حال حاضر بهترین راه برای آن‌ها این است که به اشتباه خود اذعان کنند. اما اگر بخواهند راه گذشته خود را ادامه دهند، پاسخ ملت ایران روشن است. اما پیش‌بینی‌ام این است که به واسطه حضور برخی از عقلاء در آن کشورها بر سر عقل خواهند آمد. بهتر است آن‌ها سر عقل آمده و از اشتباه خود بازگردند، چرا که از این به بعد رفتار ملت ایران با آن‌ها نیز تغییر خواهد یافت.

اکنون که با گزارش اخیر آژانس بین‌المللی انرژی اتمی معلوم شده که دیگر سؤال جدی در این میان وجود ندارد و اسناد گذشته غیرواقعی بوده و اقدامات هسته‌ای ایران کاملاً قانونمند است، دشمنان ملت ایران اگر بخواهند همچنان مسیر گذشته خود را ادامه دهند جمهوری اسلامی ایران هیچ‌گونه ضرری متحمل نخواهد شد. خط قرمز ملت ایران قطعنامه شورای امنیت نیست. خط قرمز جمهوری اسلامی ایران حقوق ملت ایران است و از این حق سرسوزنی عقب‌نشینی نخواهیم کرد. اگر مسیر دیگری انتخاب شود، ما ادعای خسارت خواهیم کرد و ملت ایران ثابت کرده که اگر چیزی را بخواهد به آن دست پیدا خواهد کرد. بنابراین، به نفع خودشان است که رفتار خود را اصلاح و به مسیر درست برگردند و خیال نکنند که می‌توانند در ازای اشتباه خود از ملت ایران امتیاز بگیرند. قطعنامه‌ای که مبنای حقوقی نداشته و بر مبنای زور بنا شده باشد، ارزش و اعتباری ندارد و ملت بزرگ ایران به خوبی می‌داند که چگونه از حقوق خود دفاع کند.

پیروزی ملت ایران در موضوع هسته‌ای به لحاظ ابعاد سیاسی صدها برابر بزرگ‌تر و مهم‌تر از ملی شدن صنعت نفت است. ملی شدن صنعت نفت خیزش ضد استعماری ملت ایران بود که می‌توانست ابعاد جهانی داشته باشد، متها دشمنان ملت ایران اقدامات جایگزین انجام داده و این بار به گونه دیگری نفت کشورمان را تصاحب کردند و نگذاشتند از این پیروزی بزرگ استفاده شود. از سوی دیگر در ملی شدن صنعت نفت کشورمان در رده قدرت‌های بزرگ قرار نگرفت، اما مسأله هسته‌ای باعث شد جایگاه ایران صد پله در عرصه سیاسی ارتقاء یافته و در شمار ۶-۵ کشور قدرتمند جهان قرار گیرد. پیروزی ملت ایران در مسأله هسته‌ای حاصل ایستادگی، وحدت و تبعیت از آرمان‌ها و اجرای تصمیمات انقلابی است. البته در این قضیه سنگین‌ترین اقدامات دیپلماتیک نیز انجام شد که پشتوانه آن ایستادگی ملت ایران بود.

دشمنان ملت ایران در ۲/۵ سال گذشته از سنگین‌ترین فشارها و جنگ روانی را بر ایران اسلامی وارد کردند و حتی فضای تهدید نظامی را به نقطه اوج رساندند. در این میان، لایه‌های پنهان داخلی نیز به انحاء مختلف فشارهای روانی دشمنان را در داخل کشور ترجمه می‌کردند. با اسناد قانونی و حقوقی از طرف آژانس بین‌المللی انرژی اتمی ثابت شده که اقدامات ایران از ابتدا درست بوده و هیچ‌گونه انحرافی در فعالیت‌های هسته‌ای از ابتدا نداشته‌ایم. با پیگیری راه وحدت و ایستادگی، نه دشمنان خارجی و نه دنباله‌های داخلی آن‌ها قادر نیستند ملت ایران را به زانو درآورند. تکرار اشتباهات از سوی دشمنان به خاطر نشناختن ملت بزرگ ایران است، اما ما نیز اقدامات متقابلی طراحی کرده‌ایم. از نظر ملت ایران موضوع هسته‌ای پایان یافته است. قدرت‌های زورگو بدانند برای هرگونه اقدام غیرمنطقی آن‌ها اقدامات متقابلی طراحی کرده‌ایم و اگر به هر اقدام گستاخانه‌ای دست بزنند، متقابلاً با برخورد قاطع ملت ایران مواجه خواهند شد. تاکنون نیز ملت ایران نسبت به

آن‌ها بزرگواری فراوانی انجام داده است و به خاطر این بزرگواری آنان بایستی از ملت ایران عذرخواهی کنند، چرا که توهین کرده و روند توسعه علمی ایران را کند کرده‌اند.

۱۰. نامهٔ وزیر امور خارجه به مقامات سازمان ملل، اعضای شورای امنیت و شورای حکام

(۱۳۸۶/۱۲/۷)

عالیجناب...

وزیر محترم امور خارجه (شورای حکام و امنیت) / رئیس مجمع عمومی / رئیس شورای امنیت / دبیرکل سازمان ملل

مایلم در این مقطع حساس که گزارش منتشرهٔ آژانس بین‌المللی انرژی اتمی حل و فصل تمامی موضوعات باقی مانده در خصوص برنامهٔ هسته ای صلح آمیز جمهوری اسلامی ایران را اعلام نموده و برای یازدهمین بار عدم انحراف در فعالیت های هسته ای ایران را تأیید کرده است، توجه جنابعالی را به نکات ذیل جلب نمایم:

۱. آنچه که تاکنون سبب شد موضوع هسته ای ایران در دستورکار آژانس و سپس به عنوان مبنای اقدامات ناعادلانه و غیرحقوقی شورای امنیت علیه جمهوری اسلامی ایران قرار گیرد، طرح ابهامات و ادعاهایی از سوی چند کشور خاص در خصوص فعالیت های هسته ای ایران بود که با بزرگ نمایی آن ها سعی کردند ماهیت صلح آمیز برنامهٔ هسته ای ایران را زیر سؤال ببرند و آن را به پنهان کاری، رفتار غیرشفاف و غیرقانونمند متهم نمایند.
۲. جمهوری اسلامی ایران و آژانس برای رفع ابهامات از فعالیت های صلح آمیز هسته ای ایران و حل و فصل موضوعات باقی مانده، در ۲۱ اوت ۲۰۰۷ پیرامون یک برنامهٔ کاری به تفاهم رسیدند. براساس برنامهٔ کاری، لیست مشخص از شش موضوع باقیمانده شامل تحقیقات پیرامون پلوتونیوم، سانتریفیوژهای P۱ و P۲، منشأ آلودگی، سند اورانیوم فلزی، پلونیوم ۲۱۰ و معدن گچین از طرف آژانس به ایران ارائه شد. علیرغم این که طبق تفاهمات اولیه قرار بود فقط به موضوعات باقی مانده از گذشته پرداخته شود، اما جمهوری اسلامی ایران براساس حسن نیت خود و در جهت همکاری بیشتر با آژانس به مسائل حال نیز توجه نمود. لذا، مذاکرات پیرامون دو سند مهم حقوقی یعنی سند رهیافت پادمان و سند ضمیمهٔ تأسیسات غنی سازی در نطنز را آغاز نمود که این دو سند نهائی شده و از ۳۰ سپتامبر ۲۰۰۷ نیز به مرحلهٔ اجراء درآمده اند، با عملیاتی شدن این اسناد، اطمینان لازم برای راستی آزمائی آژانس در فعالیت های غنی سازی برای زمان حال و آینده در ایران فراهم آمده است. جمهوری اسلامی ایران در اجرای برنامهٔ کاری نهایت همکاری و شفافیت را به عمل آورد و زودتر از زمان بندی تعیین شده در برنامهٔ کاری آن را به سرانجام رساند. شایان ذکر است که طبق برنامهٔ کاری اجرای آن به ۱۸ ماه زمان نیاز داشت، اما جمهوری اسلامی ایران آن را در ۶ ماه اجراء نمود.

۳. گزارش ۲۲ فوریه ۲۰۰۸ آژانس به وضوح و به روشنی اعلام نموده که شش موضوع با عنوان موضوعات باقی مانده حل و فصل شده و جمهوری اسلامی ایران به تمامی سؤالات آژانس در خصوص موضوعات باقیمانده طبق برنامه کاری پاسخ داده و این پاسخ ها با یافته های آژانس سازگاری دارند و آژانس دیگر "این موضوعات را به عنوان موضوعات باقیمانده تلقی نمی کند."

۴. در این گزارش همچنین اعلام شده است که فعالیت های هسته ای جاری ایران تحت نظارت آژانس قرار دارد و آژانس قادر است به راستی آزمایشی خود درخصوص عدم انحراف مواد و فعالیت های هسته ای اظهار شده در ایران ادامه دهد.

۵. بنابراین، تمامی توجیحات و مبانی اقدامات شورای امنیت از بین رفته و نشان می دهد که قطعنامه های مصوب قبلی شورای امنیت فاقد هرگونه توجیه فنی و حقوقی بوده و تنها برخاسته از اهداف مغرضانه و سیاسی چند کشور خاص است. طبیعتاً، ادامه این روند موجب بی اعتباری مضاعف شورای امنیت و خدشه دار شدن و تقلیل اعتبار و جایگاه آژانس بین المللی انرژی اتمی که باید محور رسیدگی به فعالیت های هسته ای کشورهای عضو باشد خواهد شد و به معنای برداشتن یک گام اشتباه دیگر خواهد بود.

۶. گزارش آژانس نشان دهنده رفتار قانونمند، شفاف و مسئولیت پذیر جمهوری اسلامی ایران در فعالیت های هسته ای و همچنین عمل به تعهدات و مقررات خود در این زمینه می باشد.

۷. ملت بزرگ ایران درکنار عمل به تعهدات خود، خواسته ای فراتر از اعمال حقوق غیرقابل انکار خود طبق معاهده NPT برای استفاده صلح آمیز از انرژی هسته ای ندارد و در این زمینه نیز استفاده ابزاری از نهادهای بین المللی سبب نخواهد شد که از حقوق مسلم خود کوتاه بیاید.

۸. با توجه به حقائق ذکر شده، انتظار جامعه بین المللی آن است که کشورهایی که با اقدامات سیاسی و تبلیغی خود سعی کردند نهادهای بین المللی را با ارائه ادعاها و اتهامات بی اساس درخصوص برنامه هسته ای صلح آمیز جمهوری اسلامی ایران منحرف نمایند، درصدد جبران اشتباهات خود برآیند.

منوچهر متکی

وزیر امور خارجه

۱۱. نامهٔ وزیر امور خارجه درخصوص قطعنامه های شورای امنیت و خسارات وارده^۱

جناب آقای بان کی مون

دبیرکل محترم سازمان ملل

با سلام

با توجه به ورود غیرقانونی شورای امنیت در موضوع فعالیت های هسته ای صلح آمیز جمهوری اسلامی ایران و اتخاذ اقدامات غیرقانونی در این زمینه، مایلم نکاتی را در خصوص این فرآیند و قطعنامه های صادره از جمله قطعنامهٔ اخیر (۱۸۰۳) و همچنین خسارات واردهٔ ناشی از اقدامات مغرضانهٔ چند کشور بر جمهوری اسلامی ایران در طول ۵ سال گذشته، به اطلاع برسانم.

الف) حق مشروع و قانونی کشورها در بهره مندی از انرژی هسته ای برای مقاصد صلح آمیز جمهوری اسلامی ایران با توجه به نیاز روزافزون به انرژی برای جمعیت رو به رشد و جوانش، مانند هر کشور دیگر عضو NPT بر اساس مادهٔ ۴ معاهده در خصوص حق غیرقابل انکار کشورهای عضو برای استفادهٔ صلح آمیز از انرژی هسته ای، از سال های قبل (۱۹۵۷) اقدام به برنامه ریزی و فعالیت در زمینهٔ بهره برداری صلح آمیز از انرژی هسته ای نموده است. در این راستا، جمهوری اسلامی ایران همواره بر تعهدات خود طبق NPT و در چارچوب اساسنامهٔ آژانس پایبند بوده و هیچگاه فعالیت ممنوع شده ای انجام نداده است و لذا نباید به هیچوجه حقوق غیرقابل انکار آن طبق NPT مورد خدشه قرار گیرد.

ب) نقض حقوق بین الملل توسط برخی کشورهای خاص

منخالفت غیرمنطقی آمریکا و سه کشور اروپایی با اعمال حقوق غیرقابل انکار جمهوری اسلامی ایران برای استفادهٔ صلح آمیز از انرژی هسته ای و استفادهٔ ابزاری از نهادهای بین المللی در جهت اعمال فشار بر شورای حکام و شورای امنیت برای محروم کردن ملت ایران از حقوق مسلم خود، وضعیتی را شکل داده است که منجر به نقض صریح حقوق بین المللی و منشور ملل متحد گردیده است.

---

^۱ A/۶۲/۶۶۷-S/۲۰۰۸/۲۰۳, ۲۶ March ۲۰۰۸ and INFCIRC/۷۲۴, ۲۸ March ۲۰۰۸.

ج) سیاست همکاری و تعامل با آژانس

آمریکا و سه کشور اروپایی با ارائه اطلاعات دروغ و غیرواقعی به آژانس سبب شدند تا این نهاد فنی و تخصصی بین‌المللی در این دوره طولانی توان و امکانات خود را صرف بررسی این موضوع نماید و از انجام وظائف اصلی خود در زمینه جلوگیری از اشاعه، خلع سلاح و همچنین طراحی مکانیسمی برای نظارت مؤثر بر فعالیت‌های هسته‌ای غیراعضای NPT (نظیر رژیم صهیونیستی) که به توسعه سلاح‌های هسته‌ای خود ادامه می‌دهند، باز بماند.

جمهوری اسلامی ایران از همان ابتدا رسماً اعلام کرد که هیچ ابهامی در فعالیت‌های هسته‌ای آن وجود ندارد و ماهیت برنامه هسته‌ای آن صلح‌آمیز می‌باشد و با اتخاذ سیاست تعامل و همکاری با آژانس حتی فراتر از تعهدات حقوقی موجود خود، از هیچ تلاشی برای شفاف‌سازی در این فعالیت‌ها فروگذار نکرد. با تفاهم ایران و آژانس در خصوص حل و فصل کلیه مسائل باقیمانده در ۲۱ اوت ۲۰۰۷، دور جدیدی از همکاری‌های ایران و آژانس آغاز گردید. این همکاری‌ها پیرامون حل و فصل شش موضوع باقی‌مانده که لیست نهائی آن از سوی آژانس به ایران ارائه گردید، شکل گرفت. با آشکار شدن اولین نتایج مثبت این همکاری‌ها که با بستن اولین موضوع یعنی پلوتونیوم خود را نشان داد، مخالفت‌ها با برنامه کاری (مدالیتی) و اعمال فشار بر آژانس از سوی این کشورها نیز آغاز گردید. با این وجود، تمامی شش موضوع باقی‌مانده طی دو گزارش نوامبر ۲۰۰۷ و فوریه ۲۰۰۸ مدیرکل آژانس حل و فصل شده و پرونده آن‌ها توسط آژانس مختومه اعلام گردید. مدیرکل آژانس در گزارش اخیر خود بسته شدن تمامی شش موضوع باقی‌مانده طبق برنامه کاری و عدم انحراف در برنامه هسته‌ای ایران را اعلام و خط بطلانی بر ادعاها و اتهامات آمریکا و سه کشور اروپایی کشید.

این کشورها سعی کردند با طرح ابهامات و ادعاهای بی‌اساس در خصوص فعالیت‌های هسته‌ای ایران و بزرگ‌نمایی آن‌ها، ماهیت صلح‌آمیز برنامه هسته‌ای ایران را زیر سؤال ببرند و آن را به پنهانکاری، رفتار غیرشفاف و غیرقانونمند متهم نمایند و حتی آن را به عنوان مبنای گزارش موضوع هسته‌ای ایران به شورای امنیت و اقدامات ناعادلانه و غیرحقوقی خود در این شورا قرار دهند.

د) وارد ساختن غیرقانونی شورای امنیت به موضوع هسته‌ای صلح‌آمیز ایران

وارد ساختن شورای امنیت در موضوع هسته‌ای جمهوری اسلامی ایران در مغایرت کامل با الزامات سازمانی، اساسنامه‌ای و پادمانی مجری در رویه آژانس بین‌المللی انرژی اتمی بوده است و شرایط ماهوی و شکلی مبانی قانونی موجود جهت وارد ساختن شورا در ارتباط با وضعیت‌های مطروحه

آژانس به طور کلی لحاظ نگردیده است. ارجاع موضوع هسته ای یک کشور به شورای امنیت، تنها با تحقق شرایط زیر ممکن است:

- وفق بند ج ماده ۱۲ اساسنامه آژانس، احراز عدم پایبندی (انحراف به سمت مقاصد نظامی) پیش شرط ضروری برای ارجاع موضوع به شورای امنیت می باشد. وظیفه احراز عدم پایبندی برطبق همین بند برعهده بازرسان آژانس قرار گرفته است که باید آن را از طریق مدیرکل به اطلاع شورای حکام برسانند. این در حالی است که در هیچ یک از گزارش های آژانس ذکری از عدم پایبندی و یا انحراف از فعالیت های صلح آمیز به میان نیامده است. در مقابل، مدیرکل آژانس بارها بر عدم انحراف فعالیت ها و مواد هسته ای اظهارشده در جمهوری اسلامی ایران تأکید کرده است.
- وفق ماده ۱۹ موافقت نامه پادمان منعقدہ بین جمهوری اسلامی ایران و آژانس (INF/CIRC/ ۲۱۴)، قادرنبودن آژانس در راستی آزمایی عدم انحراف مواد هسته ای، یکی دیگر از شرایط ضروری برای ارجاع موضوع به شورای امنیت تحت بند ج ماده ۱۲ اساسنامه آژانس می باشد. این درحالی است که مدیرکل آژانس در کلیه گزارش های خود تصریح داشته که آژانس قادر می باشد مواد و فعالیت های هسته ای اظهارشده را راستی آزمایی نماید و این که مواد هسته ای به سمت مقاصد نظامی منحرف نشده است و تحت مقاصد صلح آمیز باقی مانده است.
- مواردی مطرح گردد که تهدید صلح و امنیت بین المللی باشد و به موجب ماده ۳ (ب) (۴) اساسنامه آژانس، اطلاع به شورای امنیت را در پی داشته باشد. در این خصوص، علیرغم ادعای حامیان ارسال موضوع هسته ای ایران به شورای امنیت، فعالیت های هسته ای ایران در هیچ یک از گزارش های مدیرکل آژانس نه تنها به عنوان تهدید علیه صلح و امنیت بین المللی تلقی نشده است، بلکه صریحاً بر عدم انحراف و صلح آمیز بودن آن ها تصریح شده است.

ه) مغایرت قطعنامه های شورای امنیت با منشور ملل متحد و حقوق بین الملل

مایلم ملاحظات خود را درخصوص ادعاها و اقدامات مندرج در قطعنامه های شورای امنیت که در مغایرت با منشور ملل متحد و قواعد آمره می باشند، جهت ثبت در سوابق و اتخاذ اقدامات تصحیحی به اطلاع برسانم.

قبل از پرداختن به برخی از ملاحظات در خصوص قطعنامه های شورای امنیت به ویژه قطعنامه اخیر، ضروری است اشاره شود که ضمن غیرقانونی بودن واردساختن شورای امنیت در این

موضوع و به تبع آن غیرقانونی بودن قطعنامه های صادره، قطعنامه اخیر نیز با توجه به حل و فصل تمامی موضوعات باقیمانده در موضوع هسته ای ایران مطابق برنامه کاری در شرائطی صادر شده است که شورا به آن توجهی نکرده، بلکه برخلاف آن اقدام کرده است.

۱. آمریکا و سه کشور اروپایی با اعمال فشار و با استفاده ابزاری از شورای امنیت، آن شورا را به اتخاذ اقداماتی در نقض صریح مواد ۱ و ۲ منشور ملل متحد ناظر به اهداف و اصول و همچنین ماده ۲۴ منشور وادار نموده اند. موضوع هسته ای جمهوری اسلامی ایران هیچگاه تهدید صلح و امنیت بین المللی نبوده و نیست و جمهوری اسلامی ایران هیچیک از تعهدات خود تحت معاهده NPT را نقض نکرده است. هیچیک از گزارش های مدیرکل آژانس نیز نه تنها بدین امر دلالت نمی نماید، بلکه بر عدم انحراف فعالیت های هسته ای ایران و صلح آمیز بودن آن ها تاکید داشته است. از اینرو، درگیر شدن شورای امنیت در موضوع هسته ای ایران صریحاً مغایر با منشور می باشد. برخلاف صریح ماده ۳۹ منشور نیز علیرغم آن که شورای امنیت نه تنها در مورد احراز یکی از وضعیت های سه گانه تهدید علیه صلح و امنیت بین المللی، نقض صلح و یا تجاوز اتخاذ تصمیم ننموده است، بلکه برخلاف آن گواهی داده و عمل خود را برخلاف منشور به ماده ۴۱ فصل هفتم مستند نموده است. شورای امنیت در اتخاذ اقدامات خود تحت مواد ۴۰ و ۴۱ فصل هفتم منشور، می باید پیش شرط های آن را یعنی عمل به اتخاذ اقدامات تحت فصل ششم را رعایت نماید که متأسفانه برخلاف آن عمل شده است.

۲. در قطعنامه های شورای امنیت، هدف اساسی آن کمک به اقتدار عملکرد آژانس بین المللی انرژی اتمی عنوان شده است. این موضوع، مستلزم این است که شورا حداقل در قالب مقررات آژانس اقدام نماید. این در حالی است که شورا در اتخاذ تصمیمات خود حتی پا را فراتر از الزامات قانونی ناشی از NPT، اساسنامه آژانس و موافقت نامه پادمان نهاده است. در حالی که حتی شورای حکام نیز بر ماهیت اکثر در خواست های خود به عنوان اقدامات اعتمادساز داوطلبانه و غیر الزام آور حقوقی تأکید کرده است، شورای امنیت که مدعی حمایت از اقتدار عملکرد آژانس است، در مخالفت با شورای حکام عمل کرده و این اقدامات را به منزله الزام های ایران محسوب کرده است. این اقدامات (الزامی کردن اقدامات داوطلبانه توسط شورای امنیت) همانگونه که مدیرکل سیاسی وقت وزارت امور خارجه انگلیس و نماینده فعلی این کشور در سازمان ملل متحد در نامه مورخ ۱۶ مارس ۲۰۰۶ به همتایان آمریکایی، فرانسوی و آلمانی خود اعلام کرده است، با اهداف سیاسی صورت گرفته است.

۳. حق دسترسی ملت ایران به فن آوری صلح جویانه هسته ای از مصادیق بارز «حق توسعه»، «حق ملت ها نسبت به منابع طبیعی» و «حق تعیین سرنوشت ملت ها» می باشد. این دسته از حقوق در زمره حقوق بنیادین بوده و هرگونه نقض آن ها موجبات مسئولیت بین المللی در قبال ملت زیان دیده و جامعه بین المللی به طور کلی را فراهم می سازد. حق ملت ها نسبت به بهره مندی از انرژی هسته ای برای مقاصد صلح آمیز صراحتاً در NPT به رسمیت شناخته شده است و هرگونه اقدام دولت ها و نهادهای بین المللی در جهت تحدید این حقوق، مغایر با اصول اساسی بین المللی از جمله منع دخالت در امور داخلی ملت ها به شمار می آید. شایان ذکر است که در سند نهائی ششمین کنفرانس بازنگری کشورهای عضو NPT کلیه کشورها با اجماع پذیرفته اند که «تصمیمات و سیاست های متخذه از سوی کشورها برای چرخه سوخت هسته ای می بایست مورد احترام قرار گیرد.» از اینرو، اقدامات شورای امنیت در مغایرت کامل با اصول NPT و اساسنامه آژانس می باشد.

۴. شورای امنیت به عنوان یکی از ارکان مخلوق دولت های عضو، تابع محدودیت ها بوده و ملزم به اجرای همان قواعد هنجاری بین المللی است که دولت های عضو موظف به رعایت آن ها می باشند. این رکن، در اتخاذ هرگونه تصمیم و اعمال اقدامات می بایست به ویژه قواعد آمره را رعایت نماید و هرگونه اقدام مغایر با این تعهدات فاقد آثار الزام آور قانونی است. همانگونه که دادگاه بین المللی کیفری یوگسلاوی (ICTY) در یکی از آرای خویش اعلام داشته است «در هیچ جایی نه در متن و نه از روح منشور این چنین بر نمی آید که شورای امنیت رکنی است که توسط حقوق محدود نگردیده است» (Legibus Solutus). همچنین، همانگونه که دیوان بین المللی دادگستری در نظریه مشورتی سال ۱۹۷۱ پذیرفته است، دولت های عضو ملزم به اجرای تصمیمات شورا صرفاً زمانی هستند که منطبق با منشور ملل متحد باشد.

۵. با توجه به هدف های اعلامی شورای امنیت در قطعنامه های صادره از یک سو و حل تمامی شش موضوع باقی مانده مرتبط با برنامه هسته ای ایران طبق برنامه کاری از سوی دیگر به عنوان یک واقعیت، انتظار طبیعی آن است تا شورای امنیت «یافته ها و نتیجه گیری های» مدیرکل آژانس بین المللی انرژی اتمی را مدنظر قرار دهد.

۶. بند دوم مقدماتی قطعنامه ۱۸۰۳: شورای امنیت خود به ماده ۴ NPT اشاره کرده است، درحالی که در تصمیمات خود حقوق اساسی یک کشور عضو NPT را نقض می نماید. این امر، مغایر اهداف منشور ملل متحد می باشد که طبق آن ها به تعهدات معاهداتی

بایستی احترام گذاشته شود. این کشورها در این بند بر تعهدات خود نسبت به NPT تأکید کرده اند، در حالی که خود به نقض فاحش مواد ۱، ۴ و ۶ NPT دست زده اند. آمریکا، به تولید سلاح های هسته ای کوچک پرداخته، انگلیس با اجرای پروژه ترایدنت سلاح های هسته ای خود را توسعه می دهد و فرانسه نیز علاوه بر کمک های قبلی اش به رژیم صهیونیستی برای تولید سلاح هسته ای، کشورهای غیرهسته ای عضو NPT را تهدید به استفاده از سلاح هسته ای علیه آنان نموده است.

۷. بند سوم مقدماتی: برخلاف تعهد صریح کشورهای هسته ای طبق ماده ۱ NPT، کشورهای هسته ای به اشاعه سلاح های هسته ای مبادرت نموده که منجر به ظهور قدرت های جدید هسته ای شده است. طبیعتاً، با اجرای کامل ماده ۱ و ۶ NPT است که سایه تهدید سلاح های هسته ای رفع می شود و مسئولیت اولیه و اصلی در این زمینه برعهده کشورهای هسته ای است که متأسفانه در مغایرت با آن عمل می کنند. از طرف دیگر، ایران اولین کشوری بود که ایده خاورمیانه عاری از سلاح های هسته ای را در سال ۱۹۷۴ مطرح نمود و مجمع عمومی سازمان ملل متحد نیز هر ساله قطعنامه ای را در این خصوص تصویب می نماید. شورا، همچنین فراموش کرده است که مانع اصلی ایجاد چنین منطقه ای رژیم صهیونیستی اسرائیل است که به هیچیک از معاهدات خلع سلاح و کنترل تسلیحات نیپوسته و برنامه اتمی این رژیم و وجود تأسیسات هسته ای خارج از پادمان و نظارت های بین المللی آن، تهدیدی علیه صلح و امنیت بین المللی است. این رژیم با مصونیت کامل و برخورداری از حمایت آمریکا، به تولید و انباشت سلاح های کشتار جمعی به ویژه سلاح های هسته ای ادامه می دهد.

۸. بند چهارم مقدماتی:

- تعلیق که راهی آزموده شده است امری موقتی، داوطلبانه و غیرالزام آور حقوقی بوده است و برای بیش از دو و نیم سال به عنوان اقدامی اعتمادساز به اجراء درآمده بود. در حالی که مدیرکل آژانس در اظهارات شفاهی خود در ۳ مارس ۲۰۰۸ در شورای حکام صراحتاً اعلام داشته است که "علت ارسال موضوع هسته ای ایران به شورای امنیت وجود ابهام نسبت به برنامه غنی سازی آن در گذشته بوده است و هم اکنون آژانس قادر بوده است که برنامه غنی سازی (ساتریفیوژهای پی.یک و پی.دو) را روشن سازد و دیگر موضوعات باقی مانده محسوب نمی شوند"، هیچ توجیه و دلیلی برای درگیری شورای امنیت در این موضوع و همچنین درخواست تعلیق وجود ندارد. ضمن اینکه در هیچ یک از مفاد NPT،

اساسنامه آژانس و موافقت نامه پادمان، تحدید حقوق و چنین درخواست هائی پیش بینی نشده است.

- همانگونه که مدیرکل آژانس بین المللی انرژی اتمی مکرراً در گزارشات خود تصریح کرده است، هیچگونه فعالیت بازفرآوری در ایران وجود ندارد. لذا، طرح درخواست تعلیق فعالیتی که وجود ندارد، هیچ مبنا و اساسی ندارد. این مسئله به وضوح نشان می دهد که اشراف کارشناسی نسبت به این مباحث در شورای امنیت وجود ندارد و همچنین به گزارشات فنی آژانس که باید توسط این شورا مدنظر قرار گیرد، هیچ توجهی نمی شود.

- رآکتور تحقیقاتی ۴۰ مگاواتی آب سنگین اراک، جایگزین رآکتور تحقیقاتی ۵ مگاواتی تهران که به زودی عمر آن پایان می یابد، خواهد شد. این رآکتور، تولیدات رادیو ایزوتوپ ها برای کاربردهای پزشکی و کشاورزی و صنعتی را برعهده خواهد داشت. اجرای چنین پروژه هایی در مطابقت کامل با حقوق ایران بر اساس NPT و اساسنامه آژانس می باشد و کاملاً تحت موافقت نامه جامع پادمان صورت می پذیرد. لذا، طرح درخواست تعلیق این فعالیت ها در مغایرت با مفاد NPT و اساسنامه آژانس است.

- جمهوری اسلامی ایران برای بیش از دو سال و نیم به صورت داوطلبانه پروتکل الحاقی را اجراء نمود. اما برخی کشورها در پاسخ به این اقدام ایران و سایر اقدامات داوطلبانه آن، موضوع هسته ای را به شورای امنیت ارسال نمودند. طبیعتاً، اجرای این اقدام داوطلبانه نمی توانست ادامه یابد. کشورهائی که موضوع هسته ای را به شورای امنیت بردند باید در این خصوص مورد انتقاد قرار گیرند، نه ایران. از طرف دیگر، براساس حقوق معاهدات و متن پروتکل الحاقی، تصویب و اجرای این پروتکل برای تمامی کشورها امری داوطلبانه و اختیاری است و نه اجباری. کشورهای غیرهسته ای عضو NPT تنها موظف به پذیرش و اجرای موافقت نامه جامع پادمان می باشند. جمهوری اسلامی ایران نیز همواره به تعهدات خود تحت موافقت نامه پادمان پایبند بوده و تمام فعالیت های جاری آن بنابر گزارشات آژانس تحت نظارت آژانس انجام می شود. علاوه بر این، شایان ذکر است که مدیرکل آژانس در گزارش ۲۲ فوریه ۲۰۰۸ تصریح کرده است که ایران اطلاعات اضافی را مشابه آنچه که قبلاً طبق پروتکل الحاقی فراهم کرده، به آژانس ارائه کرده است. همچنین، لازم به توضیح است که برابر آمار اعلامی از سوی آژانس، تا تاریخ ۲۳ نوامبر ۲۰۰۷ حدود ۱۲۱ کشور پروتکل الحاقی را تصویب نکرده اند. لذا، برجسته کردن موضوع ایران در این خصوص فاقد هرگونه مبنا و اساسی است. الزام یک دولت به اجرای یک معاهده یا ترتیبات بین المللی که نسبت به آن رضایت خویش را اعلام نداشته است، مغایر با اصول

مسلم حقوق معاهدات بین المللی به شمار می آید. شورای امنیت نمی تواند ایران را ملزم به رعایت مقررات پروتکل الحاقی نماید. بدون تردید، اتخاذ این چنین رهیافتی از سوی شورای امنیت، پایه های بنیادین و تاریخی حقوق معاهدات را به مخاطره خواهند افکند.

- اعتمادسازی اقدامی دوسویه است. جمهوری اسلامی ایران به نوبه خود اقدامات اعتمادساز متعددی انجام داده است، از جمله امضاء و اجرای داوطلبانه پروتکل الحاقی، انجام تعلیق داوطلبانه، انجام بیش از ۳۰۰۰ نفر روز بازرسی از تأسیسات و مواد هسته ای، ارائه طرح توسط ریاست جمهوری در مجمع عمومی سازمان ملل متحد مبنی بر مشارکت شرکت ها و کشورهای خارجی در غنی سازی در داخل ایران، تفاهم با آژانس برای حل و فصل موضوعات باقی مانده و ... . حال، نوبت کشورهای دیگر است که سهم خود را در اعتمادسازی انجام دهند.

۹. بند پنجم مقدماتی: شورای امنیت می بایست مطلع باشد که جمهوری اسلامی ایران کماکان به اجرای قانون کد ۳/۱ ترتیبات فرعی مورخ ۱۲ فوریه ۱۹۷۶ ادامه می دهد. لیکن به دلیل صدور قطعنامه غیرقانونی و غیرحقوقی ۱۷۴۷، دولت جمهوری اسلامی ایران تصمیم گرفت تا هنگامی که اجرای کامل قوانین معاهده منع گسترش سلاح های هسته ای به ویژه اعمال حقوق لاینفک مصرح در ماده ۴ معاهده و توقف پیگیری موضوع هسته ای ایران در شورای امنیت و عدم دخالت کامل در آن و بازگشت موضوع به چارچوب آژانس به طور کامل تحقق نیافته است، اجرای کد ۳/۱ اصلاحی که هنوز به تصویب مجلس شورای اسلامی نرسیده است را بر اساس حق مصرح خود و طبق موافقت نامه پادمان به حالت تعلیق درآورد. لازم به ذکر است که جمهوری اسلامی ایران کد ۳/۱ اصلاحی را از سال ۲۰۰۳ تاکنون با هدف تقویت همکاری های خود با آژانس به اجراء در آورده است. اصولاً، شورای امنیت در چارچوب منشور یک رکن سیاسی- اجرایی به شمار می آید و بر این اساس می بایست از اتخاذ اقدامات با ماهیت های دیگر خودداری ورزد و می بایست تصمیم گیری راجع به این موضوعات را به نهادها و مراجع ذی صلاح واگذار نماید. اعلام نظر شورای امنیت در ارتباط با نحوه جرح و تعدیل و یا تعلیق کد ۳/۱ با لحاظ ماده ۳۹ موافقت نامه پادمان، خارج از حیطه صلاحیت شورای امنیت می باشد.

۱۰. بند شش مقدماتی: شورا در این بند ادعا می کند که مصمم به تقویت اقتدار آژانس برای حل موضوعات باقیمانده است و در این راستا از برنامه کار توافق شده بین ایران و آژانس، استقبال می کند. اما در تناقض با این ادعا، شورا به نتایج کار ایران و آژانس که به حل و فصل تمامی شش موضوع باقی مانده طبق برنامه کاری منجر شده است، کاملاً بی اعتنا

بوده و حتی درخواست مدیرکل مبنی بر توجه به گزارشش یک روز پس از تصویب قطعنامه را نادیده گرفته و به تصویب قطعنامه غیرقانونی دیگری اقدام کرده است. شورا از ایران درخواست نموده که برنامه کار توافق شده با آژانس را تکمیل کند، درحالی که این برنامه با حل شش موضوع باقیمانده و ارائه پاسخ های ایران به سئوالات و درخواست های آژانس کاملاً اجراء شده و اقدام دیگری برای اجراء ندارد. شورا همچنین صحبت از تقویت اقتدار آژانس می کند، درحالی که خود شورا در بحثی که کاملاً فنی و حقوقی است و در حوزه اختیارات آژانس می باشد، دخالت نموده است و این امر بیشتر به تضعیف اعتبار آژانس می انجامد تا تقویت آن.

۱۱. در بند ۷ مقدماتی، شورای امنیت اظهار داشته که اعتقاد دارد تعلیق به راه حل مذاکراتی و دیپلماتیک کمک می کند. اما، عجیب این است که اقدامات شورا پیش از طی شدن مراحل پیش بینی شده در فصل شش منشور ملل متحد که مبتنی بر مذاکره و میانجیگری است، صورت می پذیرد. سؤال اساسی این است که شورای امنیت اگر واقعاً اعتقاد به مذاکره دارد، چرا پیش شرط معین می کند. شایان ذکر است که سران کشورهای عضو جنبش عدم تعهد صراحتاً اعلام کرده اند که مذاکرات در این خصوص بایستی بدون هرگونه پیش شرطی باشد. به هر حال، شورا که خود مدعی نمایندگی از سوی جامعه بین المللی است، در این خصوص کاملاً بی توجه به درخواست ۱۱۸ کشور عضو غیرمتعهدها که عضو سازمان ملل نیز هستند، عمل کرده است. مشخص است که کشاندن موضوع برنامه هسته ای ایران به شورای امنیت، با هدف استفاده ابزاری از شورای امنیت برای ایجاد فشار و ارباب علیه ایران بوده است و آمریکا و سه کشور اروپایی نشان دادند که با این اقدامات خود هرگز به مذاکره و راه حل دیپلماتیک اعتقاد واقعی نداشته اند.

۱۲. بند هشتم مقدماتی: شورا در بخش اول به بسته پیشنهادی خود اشاره دارد، درحالی که نه تنها توجهی به پاسخ مفصل ایران به بسته مزبور نکرده، بلکه با عجله و تنها چند روز مانده به ارسال پاسخ ایران اقدام به تصویب قطعنامه نمود و در قطعنامه بعدی خود نیز صرفاً به تکرار بسته ۶ کشور پرداخت و پاسخ ایران را کاملاً نادیده گرفت. بخش دوم این بند برخورداری ملت ایران از حقوق مندرج در معاهده عدم اشاعه (NPT) را منوط به اعاده اعتماد جامعه بین المللی نسبت به ماهیت منحصرأ مسالمت آمیز برنامه هسته ای ایران نموده است. این، درحالی است که مقید و مشروط کردن تمتع یک دولت از حقوق قراردادی و معاهداتی او به معیارهای کاملاً غیرمشخص و ذهنی مغایر با اصول و قواعد مورد پذیرش حقوق غیرقابل تعلیق می باشد. بانیان قطعنامه هیچ توجیه و یا توضیحی ارائه

نکرده اند که ایران مرتکب چه جرمی گردیده که لایق رفتار مشابه با سایر دولت های غیرهسته ای عضو NPT نیست. برعکس، مدیرکل آژانس در گزارش های خویش مکرراً عنوان داشته است که هیچ دلیلی مبنی بر انحراف در فعالیت های هسته ای ایران به سمت مقاصد نظامی وجود نداشته و از این حیث، هیچ نقض معاهده عدم اشاعه صورت نپذیرفته است.

۱۳. بند ده مقدماتی: شایسته نیست که شورای امنیت در راستای منشور ملل متحد به مقررات و سازوکارهای با ماهیت منطقه ای و غیر بین المللی از جمله گروه ویژه اقدام مالی (FATF) که فاقد اجماع جهانی می باشند، استناد نماید.

۱۴. بند ۱۱ مقدماتی: توسعه فناوری های حساس ایران برای اهداف صرفاً صلح آمیز بوده و منطبق با مقررات NPT و اساسنامه آژانس می باشد و لذا، شورای امنیت نمی تواند برخلاف حقوق غیرقابل تعلیق برای محدودکردن آن تصمیم بگیرد. البته، برخی کشورهای پیشرفته با ایجاد کلوپ های بسته سعی در ایجاد انحصار تکنولوژی های حساس و محروم کردن کشورهای درحال توسعه دارند که البته امری بی ثمر است. در خصوص برنامه موشکی، همانطور که در گزارش دبیرکل سازمان ملل درخصوص پانل موشکی آمده است، هیچگونه مقررات و ترتیبات توافق شده بین المللی پیرامون موشک وجود ندارد و براساس مفاد منشور ملل متحد، کشورهای عضو حق دارند برای مقاصد دفاعی خود اقدام کنند. برنامه موشکی جمهوری اسلامی ایران برنامه ای کاملاً دفاعی می باشد. شورای امنیت نمی تواند برخلاف مقررات منشور یک کشور را از ایجاد توان دفاعی محروم کند و یا محدودیت هایی بر سر راه آن ایجاد کند. نکته بسیار مهم این است که موضوع موشکی هیچ ارتباطی به موضوع هسته ای ندارد و اتفاقاً، پرداختن به این موضوع توسط شورای امنیت حاکی از اهداف پنهان و سیاسی آنان برای ورود به عرصه های دیگر دارد. اگر هدف قطعنامه های شورای امنیت تضمین اقتدار آژانس بین المللی انرژی اتمی برای حل و فصل موضوعات باقیمانده درخصوص برنامه هسته ای ایران می باشد، با عنایت به مختومه گردیدن کلیه موضوعات و ابهامات مطروحه راجع به فعالیت های هسته ای ایران مطابق برنامه کاری، با گزارش اخیر مدیرکل آژانس و همچنین تأکید مجدد آژانس برای یازدهمین بار بر عدم وجود هرگونه انحراف در فعالیت های هسته ای جمهوری اسلامی ایران برای اهداف ممنوع و مقاصد نظامی، دیگر هیچ مبنای قانونی برای اقدامات شورای امنیت وجود ندارد و لذا، شورا بایستی به فوریت به اتخاذ اقدامات جبرانی و رفع اشتباهات گذشته خود اقدام نماید.

۱۵. بند ۱۲ مقدماتی: شورا در حالی صحبت از خطر اشاعه برنامه صلح آمیز هسته ای ایران می کند که تمام فعالیت های هسته ای ایران در چهارچوب NPT و تحت نظارت آژانس در حال انجام است و آژانس بارها بر عدم انحراف آن به سمت مقاصد نظامی تأکید کرده است. در همین راستا، بایستی تأکید نمود که الزامات شورای حکام و یا مقررات قطعنامه های مورد اشاره شورای امنیت به دلیل فقدان مبنای حقوقی و قانونی قابل اجراء نبوده و لذا طرح به اصطلاح «ادامه قصور ایران» برای اجابت درخواست های مزبور، فاقد منطق و توجیه می باشد. شورا اگر واقعاً نگران خطرات اشاعه می باشد، بهتر است با اشاعه عمودی سلاح های هسته ای جدید و دکتین های نظامی استفاده احتمالی از آن ها و ادامه وجود هزاران کلاهک هسته ای در زرادخانه های کشورهای دارنده سلاح های هسته ای مقابله کند. گرچه شورا در این بند به مسئولیت اولیه خویش طبق منشور در جهت حفظ صلح و امنیت بین المللی اشاره می نماید، با این حال هیچگاه نه در این قطعنامه و نه در قطعنامه های دیگر موضوع برنامه هسته ای جمهوری اسلامی ایران صراحتاً به عنوان تهدیدی علیه صلح و امنیت بین المللی قلمداد نشده است و اگر چه بر اساس منشور ملل متحد شورای امنیت نقش محوری را در حفظ صلح و امنیت بین المللی دارا می باشد، با این حال در اتخاذ تصمیم گیریهای مربوطه محدود به قواعد شکلی و ماهوی قانونی است که در منشور ملل متحد آمده است. همانگونه که دیوان بین المللی دادگستری در رأی Tadic اعلام داشته است: "تصمیم گیری شورای امنیت در خصوص وجود تهدید علیه صلح و امنیت بین المللی تماماً صلاحدید بدون محدودیت نیست، زیرا حداقل می بایست در چارچوب اهداف و اصول منشور باشد" (بند ۲۹ رأی تادیچ). در این خصوص، مطمئناً شورای امنیت نباید وضعیت هایی را به عنوان تهدید علیه صلح و امنیت بین المللی احراز نماید که عمل نادرست بین المللی به شمار نمی آیند. به عبارت دیگر، رفتارهای قانونی دولت ها در هیچ حالتی نمی بایست به عنوان مصادیق تهدید علیه صلح و امنیت بین المللی به شمار آمده و نتیجتاً شورا در مورد آن ها نمی تواند مبادرت به اقدامات اجرائی نماید. مجموعه فعالیت های هسته ای جمهوری اسلامی ایران منطبق با معاهدات بین المللی به ویژه معاهده عدم اشاعه و اساسنامه آژانس بین المللی انرژی اتمی انجام پذیرفته و با عنایت به نبود هرگونه رفتار ناقض این معاهدات، شورا قادر نیست که این موضوع را با مقوله تهدید صلح و امنیت بین المللی پیوند دهد.

۱۶. بند ۱۳ مقدماتی: مجموعه تصمیمات متخذه شورای امنیت وفق ماده ۴۱ منشور ملل متحد، متضمن اقدامات اجرائی علیه دولت و یا دولت های هدف است. نتیجه مستقیم این چنین

تصمیماتی اساساً تحدید، تعلیق، نادیده گرفتن و نقض حقوق ملت ها و دولت ها است. این چنین اموری صرفاً زمانی موجه بوده که شورا بتواند توجیحات کافی و متقن مبنی بر ضرورت اتخاذ این چنین اقداماتی جهت اعاده و یا حفظ صلح و امنیت بین المللی ارائه کند. مطمئناً بار اثبات این موضوع برعهده شورا بوده و در صورت قصور، شورا و اعضای آن مسئول مشترک خسارات وارده به دولت یا دولت های هدف اقدامات اجرائی خواهند بود. در موضوع هسته ای ایران، با عنایت به گزارش های مکرر مدیرکل آژانس بین المللی انرژی اتمی مبنی بر عدم وجود ادله دال بر انحراف برنامه هسته ای ایران به سمت مقاصد نظامی و تأیید کلیه اظهارات جمهوری اسلامی ایران در خصوص تمامی شش موضوع باقی مانده در قالب برنامه کاری، مطمئناً هرگونه اقدام شورا در جهت تعلیق نادیده گرفتن، تحدید و نقض حقوق ملت و دولت ایران بر اساس معاهدات بین المللی قانوناً موجه نبوده و در زمان مناسب و نزد مرجع صلاحیتدار قابل پیگرد و دادخواهی است. هدف تحریم های شورای امنیت اساساً نمی بایست مجازات، تنبیه، اقدامات تلافی جویانه و سایر رفتارهای خصمانه در مقابل دولت ها و یا دولت های هدف باشد، بلکه می بایست با اتخاذ این چنین اقداماتی شورا به دنبال تأمین و یا اعاده صلح و امنیت بین المللی باشد. در حالی که در موضوع هسته ای ایران بنیان قطعنامه های شورا بیان نموده اند که چگونه بسیاری از اقدامات اجرایی متخذ علیه دولت، نهادها و اشخاص ایرانی منتج به حفظ صلح و امنیت بین المللی خواهد گردید و آیا اساساً این اقدام در راستای حفظ صلح و امنیت بین المللی است یا نه؟

۱۷. بند ۱ اجرائی: همانگونه که در بندهای ۸ و ۹ فوق اشاره شد، درخواست های شورای حکام و شورای امنیت از ایران فاقد مبانی حقوقی و قانونی می باشند. از طرف دیگر، درخواست از ایران برای حل و فصل موضوعات باقیمانده، غیرموجه می باشد. جمهوری اسلامی ایران طبق برنامه کاری تمامی موضوعات باقیمانده را حل و فصل کرده است.

۱۸. بند ۲ اجرائی: انتظار می رفت که با اجرای کامل توافقات ایران و آژانس طبق برنامه کاری و حل و فصل تمامی موضوعات باقیمانده، شورای امنیت به همکاری های گسترده ایران و آژانس در این زمینه توجه می کرد و عکس العمل مناسب نشان می داد، نه این که با تصویب یک قطعنامه دیگر با این فضای سازنده و در واقع با حیثیت خود و آژانس مقابله و آن را خدشه دار نماید.

۱۹. بندهای ۳ و ۵ اجرائی: محدودیت ها و ممنوعیت های رفت و آمد اتباع ایرانی مغایر با موازین حقوق بین الملل بشر به شمار آمده و هرگونه نقض ناموجه حقوق این افراد،

مستوجب مسئولیت بین المللی مشترک دولت های عضو و شورای امنیت خواهد بود. با عنایت به گزارش اخیر مدیرکل و مختومه اعلام شدن تمامی موضوعات باقیمانده، اعلام مکرر ایشان مبنی بر عدم انحراف فعالیت های هسته ای جمهوری اسلامی ایران به سمت مقاصد نظامی، هرگونه اقدام در این زمینه ناموجه می باشد. مضافاً اینکه هیچ سندی مبنی بر مشارکت افراد مذکور در پیوست های قطعنامه های شورای امنیت در انجام فعالیت هایی که تحت نظارت آژانس نمی باشد، ارائه نگردیده است. اتهاماتی با این درجه از شدت در قبال دولت و اتباع ایران مستلزم بار اثباتی بسیار بالایی است و درحالی که آژانس نیز بر صلح آمیز بودن برنامه هسته ای ایران اذعان دارد، دولت های بانی قطعنامه هیچ ادله قطعی و غیرقابل انکاری را در این زمینه ارائه نکرده اند.

۲۰. بند ۷ اجرائی: توقیف، مصادره و ضبط اموال افراد، مشمول تحریم های قطعنامه های شورای امنیت به صرف تجویز شورای امنیت ناقض و مغایر الزامات حقوق بشری در ارتباط با دادرسی عادلانه می باشد. محروم ساختن افراد از حق مالکیت بدون ارائه قانونی و حکم قضایی صادره از سوی دادگاه صالحه به مفهوم از هم گسستن بنیان های جهان مشمول حقوق بین الملل بشر خواهد بود. در موضوع هسته ای ایران، شورا هیچ ادله کافی و متقاعد کننده ای دال بر دخالت افراد مشمول تحریم در فعالیت های هسته ای نظامی ارائه نکرده و صرفاً حکم به توقیف، مصادره و ضبط اموال ایشان کرده است، موضوعی که مغایر با اصول اساسی حقوق بین الملل می باشد.

۲۱. بند ۸ اجرائی: دولت های عضو ملل متحد در برخورداری از حقوق حاکمیتی خویش از جمله حق دادوستد بین المللی از آزادی عمل گسترده برخوردار بوده و سازمان ملل متحد و ارکان متشکله نیز می بایست با توجه به اصول و اهداف منشور، دولت ها را در این زمینه یاری رسانند. بر این اساس، محدودیت های مندرج از سوی شورا در بند ۸ اجرائی قطعنامه ۱۸۰۳ و سایر قطعنامه های قبلی مغایر با این دسته از حقوق حاکمیتی جمهوری اسلامی ایران به شمار می آید. به ویژه این که مدیرکل آژانس در گزارش اخیر خویش بر مختومه شدن کلیه موضوعات باقیمانده مطابق برنامه کاری و فقدان ادله دال بر انحراف فعالیت های هسته ای جمهوری اسلامی ایران به سمت مقاصد نظامی تأکید ورزیده است. ممنوع کردن صادرات برخی کالاها و اقلام به ایران در حالی که ایران از آن ها در پروژه های کاملاً صلح آمیز و قانونی استفاده کرده و تمام فعالیت هایش تحت نظارت آژانس می باشد، امری برخلاف مقررات حقوق بین الملل و منشور ملل متحد است. شمول این تحریم ها بر برنامه موشکی دفاعی ایران که حقی شناخته شده طبق منشور ملل متحد است

نیز برخلاف مقررات صریح منشور می باشد. هدف قراردادن برنامه موشکی ایران درحالی که ادعا می شود نگرانی شورای امنیت نسبت به برنامه هسته ای صلح آمیز ایران است نیز نشان از نیات سیاسی و اهداف پنهانی این چند کشور خاص دارد. درج فهرست اقلام برخی گروه های بسته و کلوپ های انحصاری نیز از هیچ مشروعیت بین المللی برخوردار نیست و سبب نمی شود که این گروه های بسته و توصیه های آن ها مورد شناسایی قرار گیرند.

۲۲. بند ۹ اجرائی: واردساختن معاملات تجاری عمومی در شمول اقدامات قطعنامه های شورا از مصادیق بارز نقض حقوق تعاملات تجاری بین المللی است. شورا در این بند بدون ارائه ادله کافی و متقاعدکننده حاکی از وجود موارد سوء استفاده از اعتبارات صادراتی، بیمه ای و مالی درجهت فعالیت های هسته ای نظامی، محدودیت هایی را در این زمینه پیشنهاد نموده است. اگرچه این بند با لحن غیرالزام آور تدوین گردیده است، لکن فی نفسه متضمن آثار سوء اقتصادی و مالی در روابط تجاری بین المللی خواهد بود.

۲۳. بند ۱۰ اجرائی: با توجه به این که این بانک ها و سایر بانک های ایرانی هیچ ارتباطی با ادعاهای مبنی بر درگیری در فعالیت های غیر صلح آمیز که در قطعنامه های شورا مطرح شده ندارند، اصولاً ایجاد محدودیت در فعالیت بانک ها در عمل به معنای اختلال در امور بانکی و مالی میلیون ها سپرده گذار و مشتریان این بانک ها است که نهایتاً مقابله با مردم عادی را هدف قرار داده است.

۲۴. بندهای ۱۱ و ۱۲ اجرائی: با عنایت به مختومه اعلام شدن تمامی موضوعات باقیمانده طبق برنامه کاری در مورد برنامه هسته ای جمهوری اسلامی ایران و تأکید مجدد مدیرکل آژانس بر عدم وجود ادله دال بر انحراف برنامه هسته ای ایران به سمت مقاصد نظامی، مشخص نیست که شورا به چه دلیلی بازرسی کشتی ها و هواپیماهای ایرانی را تجویز می نماید. علاوه بر این، شورا مشخص نکرده است که چنانچه بازرسی صرفاً بنا بر دلایل واهی و بی مبنا صورت پذیرد، چه نهاد و سازوکاری بر جبران خسارات وارده به نهادهای ایرانی صالح می باشد. مطمئناً جمهوری اسلامی ایران حق خود را برای اقدام در این خصوص محفوظ می دارد و این دولت ها باید مسئول اقدامات خود باشند. مضافاً این که این بند هیچ مبنایی برای انجام بازرسی ها براساس ترتیباتی که از طریق سازوکارهای بین المللی درچارچوب سازمان ملل به وجود نیامده اند، به شمار نخواهد آمد و موجب مشروعیت بخشیدن به آن ها نخواهد گردید.

۲۵. بندهای ۱۳ و ۱۴ اجرایی: با توجه به موارد یادشده در خصوص غیرقانونی بودن اقدامات مقرر در قطعنامه های مزبور، ایجاد سازوکاری با عنوان «کمیته ۱۷۳۷» و درخواست از کشورها برای گزارش دهی نیز فاقد وجاهت قانونی بوده و بهتر است به جای صرف انرژی، هزینه و بودجه سازمان ملل در این رابطه، شورای امنیت بودجه سازمان ملل را برای موارد اضطراری و فوری از جمله رسیدگی به نسل کشی و جنایات روزمره رژیم صهیونیستی در سرزمین های اشغالی فلسطین که تهدید صلح و امنیت بین المللی است، اختصاص دهد.

۲۶. بند ۱۵ اجرائی: این گروه از کشورها از یک طرف اظهار تمایل می کنند که آماده مذاکره و گفتگو هستند، اما از طرف دیگر در مغایرت با آن به تصویب اقداماتی غیرقانونی علیه ایران در شورای امنیت مبادرت می ورزند. گذاشتن پیش شرط برای مذاکرات نیز از اقدامات متناقض این گروه از کشورها است که نشان از عدم حسن نیت آن ها برای مذاکره دارد. درحالی که ایران همواره آماده مذاکره در حوزه های مختلف بوده است، اما طرف های مقابل با گذاشتن پیش شرط و سپس اقدامات تخریبی و غیرسازنده راه مذاکرات را بستند. فصل ششم منشور ملل متحد به روشنی راه حل و فصل مسالمت آمیز اختلافات بین کشورها را مشخص کرده است، اما چون هدف واقعی بانیان قطعنامه های شورای امنیت حل و فصل موضوع نبوده و تنها به دنبال اعمال فشار بر ملت ایران هستند، توجهی به مقررات فصل ۶ نکرده و اعلام آمادگی آن ها برای مذاکره همراه با صدور قطعنامه نیز صادقانه تلقی نمی شود.

۲۷. بند ۱۷ اجرائی: حق دادخواهی اشخاص در زمره حقوق بنیادین بشری به شمار آمده که در اعلامیه جهانی حقوق بشر ۱۹۴۸ و میثاق حقوق مدنی سیاسی ۱۹۶۶ مشخصاً مورد شناسایی قرار گرفته است. شورای امنیت به هیچ نحو محق نیست که این دسته از حقوق افراد را محدود و یا به حالت تعلیق درآورد. تجویز شورای امنیت در این بند، به وضوح این دسته از قواعد آمره (Jus Cogens) را نادیده گرفته و به هیچ نحوی قابل توجیه نیست. مطمئناً، عمل هیچ نهادی مصون از «وارسی قضایی» (Judicial Review) نبوده و تصمیمات شورا و اقدامات دولت های عضو در راستای اجرای تصمیمات شورا نیز مستثنی از این قاعده نمی باشد. به علاوه، این تجویز با اصل مسئولیت پذیری شورای امنیت تباین آشکار دارد.

۲۸. بند ۱۸ اجرائی: جای تعجب است که حامیان قطعنامه برخلاف مقررات آژانس و NPT، وظائفی را به مدیرکل آن نهاد مستقل جهت اجراء ابلاغ می کنند که مغایرت با روح و مفاد اساسنامه آژانس و NPT می باشد.

۲۹. بند ۱۹ اجرائی: آمریکا و سه کشور اروپایی بانی قطعنامه در زیر بند الف این بند به تکرار پیش شرط تعلیق اقدام کرده که در تناقض آشکار با «حسن نیت» اعلام شده برای شروع مذاکرات است. موضوع تعلیق، موضوعی است که فاقد هرگونه مبنای فنی و حقوقی برای طرح است. در زیربند ب که به اصطلاح «مکانیزم بازگشت» خوانده می شود نیز بانیان قطعنامه شورای امنیت نداشتن حسن نیت واقعی خود را به نمایش گذاشته و لغو اقدامات غیرقانونی تحریمی علیه ایران را منوط به تصمیم شورای امنیت و در واقع به نظر و تصمیم صاحبان حق غیردموکراتیک و تبعیض آمیز «وتو» در شورای امنیت کرده اند. بانیان قطعنامه حتی برای پیچیده تر کردن آن که نشان از اهداف سیاسی پنهانشان دارد تأیید شورای حکام را نیز به آن اضافه کرده اند، درحالی که نقش اصلی و محوری در موضوع هسته ای ایران بایستی به عهده آژانس باشد که آن هم بارها در گزارش هایش عدم انحراف برنامه هسته ای ایران را اعلام کرده است. در زیربند ج نیز پیشاپیش افزایش گسترده تحریم ها را به عنوان اقدامات جدی شورا پیش بینی کرده است. بدیهی است که ایران به دلیل مغایرت این قطعنامه ها با منشور ملل متحد ملزم به اجرای درخواست های غیرقانونی مندرج در قطعنامه های مزبور نمی باشد و لذا مسیری که در قطعنامه پیش بینی شده است، مسیر غلط و اشتباهی است و بهتر است که بانیان به فکر اصلاح و جبران اشتباهات خود باشند.

۳۰. بند ۲۰ اجرائی: با تصمیم بر باقی گذاردن موضوع در دستورکار شورای امنیت، عملاً اعتبار و جایگاه تنها سازمان تخصصی دارای صلاحیت در امر فعالیت های هسته ای کشورها را نشانه رفته و تضعیف کرده است. نگه داشتن موضوعی که صرفاً متعلق به آژانس بوده و خصوصاً پس از گزارش اخیر مدیرکل که براساس آن کلیه موضوعات باقیمانده فیما بین ایران و آژانس را برطبق مدالیتی خاتمه یافته دانسته، در دستورکار شورای امنیت فاقد هرگونه توجیه بوده و صرفاً اهداف سیاسی پنهانی آمریکا و سه کشور اروپایی را نمایان می سازد.

۳۱. ضمائم: بانیان قطعنامه که دارای اهدافی غیر از اهداف اعلام شده خود هستند، در تنظیم فهرست های مزبور تلاش کرده اند تا افرادی را در فهرست تحریم بگنجانند که قهرمانان ملی ایران بوده و در طی ۸ سال جنگ تحمیل شده به ایران که طی آن شورای امنیت ناتوان از مخالفت با متجاوز بود، از سرزمین و ملت ایران با تمام توان خود دفاع کرده و از

خودگذشتگی کردند. ضمناً، گنجاندن نام افراد و شرکت های تابعه سازمان انرژی اتمی که صرفاً درگیر فعالیت های صلح آمیز هسته ای تحت نظارت آژانس و بر طبق مفاد NPT و اساسنامه آژانس می باشند، حاکی از نیات این کشورها در محروم ساختن بهره مندی کشورمان از انرژی هسته ای برای مقاصد صلح آمیز می باشد.

در پایان این بخش، خاطرنشان می سازد که مجموعه استدلالات و احتجاجات قانونی جمهوری اسلامی ایران مطروحه در این بخش، به هیچ نحوی نمی بایست به مفهوم پذیرش مشروعیت قطعنامه های غیرقانونی شورای حکام آژانس بین المللی انرژی اتمی و شورای امنیت به شمار آید. همچنین هیچ یک از نکات فوق الإشعار نمی بایست تصریحاً و یا تلویحاً اماره ای مبنی بر تقبل الزامات مطروحه در تصمیمات غیرقانونی شورای حکام و شورای امنیت قلمداد گردد. به علاوه، دولت جمهوری اسلامی ایران حقوق خویش جهت طرح و استناد به سایر استدلالات و حقوق خود (که در این نوشتار نیامده است) در آینده را برای خود محفوظ می دارد. با عنایت به مطالب فوق الذکر و با فراقانونی بودن (Ultra Vires) تصمیمات متخذه از سوی شورای امنیت و عدم انطباق و مغایرت آن ها با الزامات منشور ملل متحد، دولت جمهوری اسلامی ایران به هیچ وجه تصمیمات مزبور را از زمره موارد مطروحه در ماده ۲۵ منشور ندانسته و تعهدی به رعایت و اجرای آن ها نخواهد داشت.

(و) خسارات وارده

آمریکا و سه کشور اروپایی، از ابتدای شروع این موضوع سعی کردند تا از شورای حکام و شورای امنیت به عنوان ابزاری جهت پیشبرد اهداف سیاسی و تبلیغی خود بهره برداری نمایند. آنان در این مسیر، تخلفات عمده ای را از تعهدات بین المللی خود مرتکب شده و سبب وارد آمدن خسارات به جمهوری اسلامی ایران شدند. برخی از تخلفات و خسارت های وارده از سوی این کشورها، به شرح زیر می باشد:

۱. هزینه کردن امکانات و توان آژانس: برجسته کردن فعالیت های صلح آمیز هسته ای ایران، تاحدی که حجم بالایی از امکانات و توان آژانس را به بررسی این موضوع اختصاص داد. این در حالی است که آژانس مسئولیت عینی در برابر موضوعات بسیار مهم تری نظیر ترویج و تسهیل استفاده از انرژی هسته ای برای مقاصد صلح آمیز و اجرای ماده ۴ معاهده منع گسترش سلاح های هسته ای و مواد ۲، ۳ و ۸ اساسنامه خود از یکسو، و پیگیری تعهدات خلع سلاحی کشورهای دارنده سلاح هسته ای و طراحی مکانیسمی برای راستی آزمایی فعالیت های هسته ای غیر اعضاء طبق ماده ۶ معاهده را از سوی دیگر دارد. البته، با

اثبات صلح آمیز بودن برنامه هسته‌ای ایران، تردیدی باقی نمی ماند که طرح موضوع هسته‌ای ایران در شورای حکام و متعاقباً شورای امنیت، برای ایجاد انحراف در پیگیری وظائف و مسئولیت های اصلی آژانس طراحی شده بود.

۲. نقض ماده ۴ معاهده منع گسترش سلاح های هسته‌ای: طبق این ماده، "هیچ یک از مواد معاهده به نحوی تفسیر نخواهد گردید که به حقوق غیرقابل انکار هر یک از اعضای آن به منظور توسعه تحقیقات، تولید و بهره‌برداری از انرژی هسته‌ای جهت اهداف صلح جویانه خللی وارد نماید و همه اعضای معاهده متعهد می‌گردند که تبادل هرچه وسیع تر تجهیزات، مواد، دانش و اطلاعات فنی را جهت مصارف صلح جویانه انرژی هسته‌ای تسهیل نموده و حق شرکت در این مبادلات را دارند." متأسفانه، این کشورها نه تنها به تعهد خود طبق این ماده از معاهده NPT عمل نکرده اند، بلکه حتی آن را نقض نموده و در راه اعمال حقوق مسلم ملت ایران که بدون اتکاء و وابستگی به خارج از کشور صورت گرفته مبادرت به ایجاد موانع و محدودیت می کنند. این چند کشور، با استفاده از تمام توان خود سعی کردند راه همکاری های هسته‌ای با ایران را مسدود کنند.

۳. ایجاد اختلال در فعالیت‌های صلح آمیز هسته‌ای ایران و افشای اطلاعات محرمانه: براساس ادعاها و اتهامات این چند کشور، آژانس بین المللی انرژی اتمی نیز موضوع هسته‌ای ایران را یک "مورد خاص" خواند که بررسی آن نیازمند انجام اقدامات فراتر از الزامات موجود حقوقی ایران بود. از اینرو، تاکنون بیش از ۳۰۰۰ نفر روز بازرسی از تأسیسات و فعالیت‌های هسته‌ای ایران صورت گرفته‌است. این بازرسی های گسترده، سبب ایجاد اختلال در پیشبرد امور تأسیسات مختلف هسته‌ای گردید. حضور مداوم بازرسان در تأسیسات هسته‌ای، مانع از این می شد که محققان و پرسنل تأسیسات در محیطی آرام به کار خود ادامه دهند. این در حالی است که برابر ماده ۴ موافقت نامه پادمان بین ایران و آژانس (INFCIRC/۲۱۴)، پادمان باید به گونه ای اجراء شود که از مداخله بی مورد در فعالیت‌های صلح آمیز هسته‌ای ایران و به ویژه در بهره برداری از تأسیسات هسته‌ای اجتناب گردد. برابر ماده ۹ همین موافقت نامه نیز در بازرسی های آژانس اشکالات و مزاحمت های ممکن برای دولت ایران باید به حداقل برسد. اما، با توجه به اطلاعات دروغین این چند کشور و ویژه تلقی کردن موضوع هسته‌ای ایران، فراتر از این مواد عمل شد و جمهوری اسلامی ایران نیز نهایت همکاری خود را برای اثبات اظهاراتش به عمل آورد. در همین راستا، اطلاعات حساس و محرمانه ای که برای انجام وظائف آژانس در اختیار آن قرار گرفت نیز بعضاً افشاء شدند. جمهوری اسلامی ایران در نامه های مختلف

خود این موضوع را به آژانس متذکر گردید. این درحالی است که طبق مواد ۵ و ۹ موافقت نامه پادمان فیما بین ایران و آژانس، آژانس باید کلیه احتیاط های لازم را جهت حفظ اسرار تجاری، صنعتی و سایر اطلاعات محرمانه ای که طی اجرای این موافقت نامه از آن آگاه می گردد، به عمل آورد. چنانچه این کشورها فشار وارد نمی کردند و اجازه می دادند که آژانس وظائف خود را در محیطی آرام و به دور از جنجال های سیاسی انجام دهد، طبیعتاً شاهد بروز این مشکلات نیز نمی شدیم. این کشورها قضاوت سیاسی خود را زودتر از نتایج راستی آزمایی آژانس ارائه و به همین علت، فضا را آلوده کردند. اکنون، پس از گذشت حدود ۵ سال شاهدیم که اظهارات ایران صحیح بود و این کشورها دروغ می گفتند.

۴. ایجاد وقفه در فعالیت های صلح آمیز هسته ای ایران: بنابه دلائلی که فوقاً گفته شد، یکی دیگر از اقداماتی که جمهوری اسلامی ایران برای شفاف سازی و اعتمادسازی در فعالیت های خود انجام داد، تعلیق بیش از دو سال و نیم فعالیت های مرتبط با غنی سازی خود می باشد. در این راستا، برخی از کارگاه ها تعطیل شدند و نیروهای بسیاری نیز در این مدت بیکار شدند و روند برنامه کاری و برنامه ریزی تأمین انرژی دچار آسیب و اختلال گردید. در این راستا، آسیب فراوان از هر لحاظ انسانی، مالی و سیاسی بر جمهوری اسلامی ایران وارد شده است. حال با اثبات صلح آمیز بودن فعالیت های هسته ای ایران، چه کسی پاسخگوی جبران این همه خسارت ها می باشد؟

۵. نقض ماده ۱۱ اساسنامه آژانس در تسهیل پروژه های همکاری فنی: شورای امنیت که اساس درگیری آن در موضوع هسته ای ایران غیرقانونی بود، همکاری های فنی آژانس با ایران را قطع کرد. این در حالی است که فلسفه وجودی آژانس، کمک به اعضا در این زمینه می باشد. برطبق ماده ۱۱ اساسنامه آژانس، "هریک از اعضا یا گروهی از اعضای آژانس که مایل به تشکیل یک پروژه برای تحقیقات، توسعه یا کاربرد عملی انرژی هسته ای جهت اهداف صلح جویانه باشند، می توانند از آژانس در مورد تأمین مواد شکافت پذیر ویژه و سایر مواد، خدمات، تجهیزات و تأسیسات لازم برای این منظور تقاضای کمک نمایند و آژانس نیز بر اساس تقاضای هریک از اعضا یا گروهی از اعضا، مساعدت لازم را جهت تأمین مالی به آنان برای اجرای پروژه های مزبور از طریق کمک های خارجی ارائه می نماید". این کشورها با این اقدام خود، به حیثیت آژانس نیز لطمه وارد آوردند. البته، نه تنها اقدامات فوق ناقض اساسنامه می باشد، بلکه اقدامات یکجانبه و کارشکنانه و اعمال تحریم بر جمهوری اسلامی ایران مانند توقف یکجانبه تکمیل نیروگاه

اتمی بوشهر و همچنین لغو سایر قراردادهای همکاری های اتمی با کشورهای اروپایی، ممانعت دول اروپایی از همکاری شرکت های ذی ربط با ایران، اساساً با توجه به هدف از تدسیس آژانس بین‌المللی انرژی اتمی برای توسعه استفاده صلح جویانه از انرژی اتمی، نقض اساسنامه آژانس و مفاد NPT را موجب شده است.

۶. خسارت های معنوی: مهم ترین خسارتی که بر جمهوری اسلامی ایران وارد آمد، تلاش برای وارد آوردن خدشه به حیثیت آن در عرصه بین المللی بوده است. در همین راستا، قرارداد نام برخی دانشمندان، مسئولین و شرکت های ایرانی در فهرستی از تحریم ها و محدودیت ها نیز برای وارد آوردن لطمه به شخصیت و حیثیت آنان صورت گرفته است. این کشورها همچنین سعی کرده اند که جمهوری اسلامی ایران را که کشوری صلح جو و عدالت طلب می باشد، جنگ طلب معرفی نمایند و در سایر کشورها نسبت به ایران ایجاد بدبینی نمایند که به نوبه خود قابل پیگیری است.

به راستی، اگر جمهوری اسلامی ایران برای فعالیت های صلح آمیز خود باید این چنین تحت فشارهای غیرقانونی قرار می گرفت، پس نقض متعدد تعهدات بین المللی این کشورها در حوزه های مختلف، باید چه پاسخی را دریافت نماید؟ بر این اساس، این کشورها حداقل کاری که می توانند انجام دهند این است که به اشتباهات خود اعتراف نموده، از ملت بزرگ ایران عذرخواهی کرده، رفتار خود را تصحیح، و خسارت های وارده به جمهوری اسلامی ایران را نیز جبران نمایند. جمهوری اسلامی ایران و شهروندان ایرانی نیز حق خود می دانند که علیه بانیان این اقدامات غیرقانونی، جهت جبران خسارات وارده به راهکارهای حقوقی متوسل گردند و این کشورها نیز باید مسئولیت اقدامات خود را پذیرفته و در قبال آن پاسخگو باشند.

در پایان، خاطر نشان می کنم که جوامع ما براساس حاکمیت قانون بنا شده‌اند و جهانی با ثبات و مشترک که جامعه بین الملل به دنبال آن است، باید بر قانون و عدالت استوار باشد. قرارداد یک کشور در مرتبه ای فراتر از دیگر کشورها با مجوز استفاده از زور، دستورالعملی برای دیکتاتوری و هرج و مرج می باشد. اگر حاکمیت قدرت به جای حاکمیت قانون به ویژه با توجه به نابرابری ها و بی عدالتی های موجود در جهان به هنجاری غالب تبدیل شود، امنیت جهانی قربانی اصلی این فرآیند خواهد بود. چندجانبه گرایی تنها گزینه پایدار می باشد که می تواند مهم ترین خطرات مربوط به امنیت مشترک جهانی را به چالش کشاند. متأسفانه، تمایل برخی برای توسل به اقدامات یکجانبه برای حل و فصل مسایل امنیت بین المللی از هر زمان دیگری بیشتر گردیده است. اگر این سیاست ها مهار نگردند، جهان ما در آغازین سال های هزاره جدید ممکن است با بزرگ ترین چالش خود مواجه شود که می تواند صلح و امنیت بین المللی را عمیقاً به خطر اندازد. حفظ و

تقویت صلح و امنیت بین المللی در مرحله نخست به تلاش های همه ما برای تضمین یک جهان امن تر از طریق توسعه قواعد عادلانه بین المللی و اجرای بدون تبعیض آن ها وابسته است.

منوچهر متکی

وزیر امور خارجه

رونوشت:

رئیس شورای امنیت سازمان ملل متحد

رئیس مجمع عمومی سازمان ملل متحد

مدیرکل آژانس بین المللی انرژی اتمی